

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут Економіки і управління
Кафедра Економіки і права
Освітній ступінь Магістр
Спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва)
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувач кафедри економіки і права

Юлія ЛЕВЧЕНКО

«02» вересня 2024 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Якименку Олександрю Васильовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Оцінка та підвищення результативності діяльності підприємства»

керівник роботи: Рябенко Володимир Володимирович, кандидат економічних наук, доцент

затверджені наказом вищого навчального закладу від «30» с ня 2024 року № 670-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 02.12.2024 року, _____

3. Вихідні дані до роботи: посібники, підручники, наукові статті відповідно до обраної теми, законодавчі та нормативні акти України, монографії, фінансова та статистична звітність за 2021-2023 роки ТДВ «Яготинський маслозавод», мережа Інтернет.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Вступ. Розділ I. Теоретичні аспекти оцінки та підвищення результативності діяльності підприємства. 1.1. Сутність результативності діяльності підприємства. 1.2. Теоретичні основи оцінки результативності діяльності підприємства. 1.3. Напрями підвищення результативності діяльності підприємства.

Розділ II. Аналіз діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». 2.1. Загальна характеристика діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». 2.2. Аналіз основних показників діяльності підприємства. 2.3. Аналіз використання ресурсів підприємства.

Розділ III. Оцінка результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». 3.1. Аналіз основних показників результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». 3.2. Оцінка фінансового стану підприємства

Розділ IV. Напрями підвищення результативності діяльності підприємства.
4.1. Підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за рахунок виробництва нової продукції. 4.2. Підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» шляхом встановлення нової технологічної лінії. Висновки.

5. Перелік графічного матеріалу. Робота містить 39 таблиць, 15 рисунків.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 02 вересня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	15.09.2024 р.	виконано
2	Написання розділу 1	17.10.2024 р.	виконано
3	Робота над розділом 2, 3	12.11.2023 р.	виконано
4	Підготовка розділу 4	20.11.2024 р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	до 02.12.2024 р.	виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	27.11.2024 р.	виконано
7	Проходження перевірки на антиплагіат	до 10.12.2024 р.	виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	02.12.2024 р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	05.12.2024 р.	виконано
10	Захист кваліфікаційної роботи	11.12.2024 р.	виконано

Здобувач

_____

(підпис)

Якименко О.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____

(підпис)

Рябенко В.В.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 051 «Економіка», освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» Національний університет харчових технологій, Київ, 2024 рік.

Магістерська робота виконана на тему: «Оцінка та підвищення результативності діяльності підприємства» складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

В першому розділі роботи досліджено сутність результативності діяльності підприємства, розглянуто методика оцінки результативності діяльності підприємства, охарактеризовано основні напрямки підвищення результативності діяльності підприємства

Другий розділ містить аналіз діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод», зокрема, наведено характеристику діяльності досліджуваного підприємства, проведено аналіз його основних техніко-економічних показників та використання ресурсів підприємства.

В третьому розділі визначено проведено аналіз результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод», оцінено фінансовий стан досліджуваного підприємства.

В четвертому розділі запропоновано заходи підвищення результативності досліджуваного підприємства, зокрема, запропоновано розширити асортимент продукції за рахунок виробництва нового продукту та встановлення нової автоматизованої лінії виробництва.

: , , .

ABSTRACT

Qualification work for the degree of "Master" in the specialty 051 "Economics", educational and professional program "Economics of Enterprise" National University of Food Technologies, Kyiv, 2024.

The master's thesis is performed on the topic: "Assessment and improvement of the performance of the enterprise" consists of an introduction, four sections, conclusions and a list of sources used.

The first section of the work examines the essence of the performance of the enterprise, considers the methodology for assessing the performance of the enterprise, characterizes the main areas of improving the performance of the enterprise

The second section contains an analysis of the activities of the TDV "Yagotyn Creamery", in particular, a description of the activities of the studied enterprise is given, an analysis of its main technical and economic indicators and the use of enterprise resources is carried out.

The third section determines the analysis of the performance of the activities of the TDV "Yagotyn Creamery", assesses the financial condition of the studied enterprise.

The fourth section proposes measures to improve the performance of the enterprise under study, in particular, it is proposed to expand the product range by producing a new product and installing a new automated production line.

Keywords: performance, enterprise, result.

ЗМІСТ

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні аспекти оцінки та підвищення результативності діяльності підприємства.....	9
1.1. Сутність результативності діяльності підприємства.....	9
1.2. Теоретичні основи оцінки результативності діяльності підприємства....	21
1.3. Напрями підвищення результативності діяльності підприємства.....	35
Висновки до розділу I.....	42
Розділ II. Аналіз діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод».....	44
2.1. Загальна характеристика діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»....	44
2.2. Аналіз основних показників діяльності підприємства.....	51
2.3. Аналіз використання ресурсів підприємства.....	54
Висновки до розділу II.....	65
Розділ III. Оцінка результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод».....	66
3.1. Аналіз основних показників результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод».....	66
3.2. Оцінка фінансового стану підприємства.....	74
Висновки до розділу III.....	79
Розділ IV. Напрями підвищення результативності діяльності підприємства.....	81
4.1. Підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за рахунок виробництва нової продукції.....	81
4.2. Підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» шляхом встановлення нової технологічної лінії.....	86
Висновки до розділу IV.....	93
Висновки.....	95
Список використаних джерел.....	98
Додатки.....	103

ВСТУП

Актуальність теми. Відродження та зміцнення національної економіки шляхом її модернізації зумовлює необхідність формування нової парадигми управління, яка має відображати об'єктивні потреби реформованої економіки та суспільства загалом. Слід визначити ключові фактори, які можуть бути використані при побудові сучасної системи менеджменту, щоб допомогти менеджерам прискорити розвиток української ринкової економіки з мінімальними втратами для суспільства.

Нові економічні умови вимагають ретельного перегляду отриманих уроків та методів управління з метою вивчення передумов для практичного застосування сучасних ефективних методів та засобів. Таким інструментом є методологія управління результативністю.

Спрямованість на досягнення результату є спільною рисою всіх соціально-економічних систем. Поняття «результат» для розвитку дуже широке і багатогранне. Критерії відбору для оцінки впливу українських організацій на модернізацію національної економіки та створення системи управління результативністю залишаються проблемою сучасного науково-практичного менеджменту.

У сучасній Україні теоретико-методологічні основи формування системи показників вимірювання ефективності та результативності організації є предметом дослідження наступних науковців: А. Березіна, А. Виноградова, А. Кузьміна, Й. Петровича, О. Тищенко, Л. Федулова, тощо.

Праці зарубіжних вчених, які розвинули дослідження ефективності ширше, зокрема фундаментальний підхід до ефективності управління та результативності організацій, висвітлювали: М. Армстронг, П. Друкер, Р. Каплан, Г. Кокінз, Д. Нортон, Д. Сінк, П. Самуельсон, А.А. Томпсон та А.Дж. Стрікленд.

Проте, незважаючи на значний науковий доробок зарубіжних учених, вітчизняні дослідники майже не висвітлювали актуальних питань, що стосуються підвищення результативності діяльності підприємств,

формування адекватних систем менеджменту, розробки відповідних інструментів та механізму управління результативністю. Можна відзначити брак теоретичних розробок і практичних рекомендацій щодо системи управління результативністю організації в ринковому середовищі.

Тому сьогодні є очевидна необхідність уточнення та систематизації визначень такої категорії, як «результативність», що є основою для створення концептуальної системи управління результативністю.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є дослідження теоретичних і практичних аспектів оцінки та підвищення результативності діяльності підприємства.

Відповідно до сформульованої мети у роботі було поставлено та вирішено наступні **завдання**:

- уточнено сутність результативності діяльності підприємства;
- досліджено механізм оцінки та підвищення результативності діяльності підприємства;
- проведено аналіз діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»;
- проаналізовано результативність діяльності досліджуваного підприємства;
- обґрунтовано напрями підвищення результативності діяльності підприємства;
- розроблено практичні щодо підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод».

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ТДВ «Яготинський маслозавод».

Предметом дослідження є процес оцінки та напрями підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод».

Методологічною базою дослідження стали монографічні, навчальні та наукові видання, а також публікації у періодичних виданнях, нормативні та законодавчі акти України.

Інформаційною базою дослідження стала статистична та бухгалтерська звітність ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 рр.

Методи дослідження. При проведенні досліджень використовувались: метод логічного аналізу (в процесі уточнення термінології понятійного апарату результативності діяльності підприємства), статистичні методи вивчення кількісних закономірностей, що проявляються у структурі, динаміці і взаємозв'язках економічних показників (при визначенні факторів та тенденцій господарської діяльності досліджуваного підприємства), методи економічного аналізу (при дослідженні результативності діяльності підприємств та оцінки його фінансового стану), методи економічного прогнозування та проектного аналізу (при визначенні прогнозних показників оцінки доцільності реалізації проектів щодо підвищення результативності діяльності підприємства).

Структура роботи. Робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст роботи викладено на 91 сторінці, містить 39 таблиць та 15 рисунків. Список використаних джерел нараховує 54 позицій, викладений на 5 сторінках.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність результативності діяльності підприємства

Досвід функціонування найбільш успішних підприємств в ринкових відносинах показує, що першоосновою їхнього успіху є постановка правильних цілей функціонування і орієнтація діяльності на безпосереднє їх виконання з мінімально можливими втратами і помилками. Підприємство вважається таким, що досягло успіху, якщо воно досягло своєї мети, яка передбачає не тільки бажані орієнтири для майбутніх досягнень, але і певну поведінку та виділення ресурсів, необхідних для втілення цілей у життя. У свою чергу дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених та практиків показують, що для досягнення підприємством поставлених цілей і завдань необхідно управляти не полем діяльності – використовуваними ресурсами, а полем результатів, тобто здійснювати результативний підхід до управління підприємством. Останній має на увазі реалізацію усвідомленої гнучкої системи менеджменту результатів, адекватної станам як зовнішнього, так і внутрішнього середовища підприємств. Підприємство вважається таким, що досягло успіху, якщо воно досягло поставленої мети, а точніше, якщо його діяльність була результативною. Отже, в якості терміну, що характеризує його успіх в умовах ринку, слід розглядати категорію, під якою розуміється ступінь пізнання об'єктивної економічної дійсності, результат, засіб цього пізнання [42].

Під результативністю розуміється сукупний результат функціонування системи і накопичений потенціал її подальшого розвитку. Вона є багатокритеріальною величиною, кожен із критеріїв якої, в свою чергу, представляє складну величину [42].

Петрович Й.М. стверджує, що результативність – це комплексний показник, який характеризує потенційні можливості використання ресурсів,

якими володіє організація на даний момент часу для досягнення позитивного результату та своїх цілей [35].

Афанасьєв М.В. виділяє два аспекти результативності – цільовий і ресурсний. Цільова результативність є мірою досягнення якісних характеристик виробництва з точки зору рівня розвитку і ступеня задоволення потреб суспільства. Ресурсна результативність відображає траєкторію руху системи до мети – раціональність організації суспільного виробництва, комбінації факторів виробництва, застосування наявних ресурсів [2].

Швиданенко Г.О. розуміє під результативністю ступінь досягнення мети управління, очікуваного стану об'єкта управління [26].

Таким чином, результативність діяльності підприємства – це рівень досягнення цілей підприємства. Як наслідок, характер результативності діяльності підприємства конкретного підприємства буде визначатися індивідуальним набором та змістом його цілей.

Як стверджують Томпсон А.А. та Стрікленд А.Дж. [54], на етапі постановки цілей місія бізнесу трансформується в конкретні результати і підсумки, до яких прагне організація. Постановка цілей і контроль їхнього досягнення допомагає відстежувати прогрес в діяльності організації. Цілі – це результати і наслідки, бажані для організації; критерії оцінки діяльності організації і її розвитку. В масштабах всієї компанії застосовуються зазвичай два типи оцінки роботи – фінансові результати і стратегічні результати, причому вирішальна роль приділяється першим. Реалізація стратегічного бачення без достатнього рівня прибутковості ставить під загрозу благополуччя і саме існування компанії. Ні акціонери, ні інвестори не стануть вкладати кошти в збиткове підприємство. Однак при всій важливості фінансових показників тільки їх недостатньо. Менеджери повинні пильно стежити за стратегічним положенням компанії – її конкурентоспроможністю і позицією в галузі в довгостроковій перспективі. Якщо компанія не підвищує

свою конкурентоспроможність і не зміцнює своє становище на ринку, її досягнення і фінансова стабільність дуже сумнівні.

Для досягнення бажаного фінансового і стратегічного положення менеджери повинні визначити цілі за обома напрямками. Фінансові цілі – це фінансові результати і підсумки діяльності, заплановані менеджерами, а також зростання доходів, рівень окупності інвестицій (або економічна додана вартість – ЕДВ, Economic Value Added), ріст дивідендів, ріст курсу акцій (чи ринкова додана вартість – РДВ, Market Value Added), достатнє надходження готівки, кредитоспроможність. Стратегічні цілі пов'язані з підвищенням конкурентоспроможності і поліпшенням положення на ринку і можуть формулюватися, наприклад, як збільшення частки ринку; випередження конкурентів за якістю продукції, рівнем обслуговування клієнтів, інноваційними розробками, витратами; поліпшення репутації компанії; поліпшення положення на міжнародному ринку; лідерство в технологічній сфері; використання перспективних маркетингових можливостей. В ідеалі боротьба за стратегічні цілі сприяє досягненню гарних фінансових результатів [54].

У прагненні забезпечити довгострокове процвітання фахівці в галузі стратегічного планування зазвичай визначають довгострокові цілі стосовно семи важливих аспектів діяльності компанії: 1) прибутковість; 2) продуктивність; 3) конкурентна позиція; 4) розвиток потенціалу працівників компанії; 5) відносини між роботодавцем і працівниками; 6) технологічне лідерство; 7) соціальна відповідальність [53].

Категорія «результативність» є найбільш загальною і, за Д.С. Сінком, містить не менше семи різних критеріїв, які взаємодоповнюють один одного [38]:

- 1) дієвість (effectiveness);
- 2) економічність (efficiency);
- 3) якість (quality);
- 4) прибутковість (profitability);

- 5) продуктивність (productivity);
- 6) якість трудового життя (quality of work life);
- 7) впровадження нововведень (innovation).

У питанні щодо забезпечення успіху підприємства в сучасних умовах важливу роль відіграє розробка теоретичних, методичних і практичних положень щодо його виміру, оцінки, планування і контролю. Дані підходи недостатньо досліджені сучасною економічною наукою.

Необхідно відзначити, що зазвичай паралельно розглядаються два поняття: «результативність» та «ефективність». Цей факт в першу чергу можна пояснити тим, що буквально «ефективне» (від лат. effectus) означає результативність, дієвість, продуктивність [42].

В економічній літературі одні автори ототожнюють ці поняття, інші представляють їх у вигляді взаємопов'язаних величин (явищ), що забезпечують успішне функціонування підприємства. На їхню думку, для того щоб бути успішним протягом довгого періоду часу, щоб вижити і досягти своїх цілей, підприємство повинне бути як ефективним, так і результативним. Останні, своєю чергою, розійшлися в думках з приводу того, який із показників більш повно характеризує успіх (табл. 1.1). Так, М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі [52] вважають, що ефективність виражається як співвідношення між обсягом випуску продукції і необхідними для її виробництва ресурсами, тобто як внутрішній параметр функціонування підприємства, що відображає ефективність використання ресурсів. Результативність представлена ними як більш повна характеристика діяльності підприємства, що характеризує не тільки оптимальні співвідношення між випуском і витратами, а й такі параметри, як виконання зобов'язань, адаптивність і розвиток.

Однак те, що М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі [52] розуміють під результативністю, П. Друкер [51] та Е.Дж. Долан [42] поділяють на дві складові: ефективність і результативність. При цьому Е.Дж. Долан вважає, що без ефективності результативність сама по собі може призвести до

банкрутства підприємства, оскільки будь-яка діяльність буде мати результат, який не обов'язково повинен бути позитивним. У роботі Д. Хана викладено кардинально протилежну думку, яку можна пояснити не стільки розбіжністю у поглядах вчених, скільки дуалістичним підходом до перекладу слів, що характеризують ці поняття. Даний факт іноді підтверджується самими перекладачами. Так, наприклад, Д.С. Сінк зазначає, що всі базові для книги терміни можуть використовуватися в трохи іншому сенсі, тому в тексті зустрічається поняття «ефективність» як синонім «результативності». Цим же пояснюється суперечливість думок з приводу змісту категорій «результативність» та «ефективність» у сучасних вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Таблиця 1.1

Зіставлення понять «ефективність» і «результативність»

Автор	Трактування поняття	
	«Ефективність»	«Результативність»
Е.Дж. Долан [42]	вибір вірних цілей, на яких фокусується вся енергія підприємства	досягнення поставлених цілей з найменшими витратами і помилками
П. Друкер [51]	наслідок того, що «правильно створюються необхідні речі»	наслідок того, що «робляться потрібні, правильні речі»
М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі [52]	внутрішня ефективність, економічність, яка вимірює найкраще використання ресурсів	зовнішня ефективність, яка вимірює досягнення цілей підприємства, що відображає не тільки економічність, але і характеристики взаємовідносин із зовнішнім середовищем

Однією з вимог до категорії, що характеризує успіх підприємства, є можливість її кількісного виміру. Правильність вибору мети – ефективність за П. Друкером [51] і Е.Дж. Доланом [42] – можна визначити за допомогою аналізу відповідних їй результатів, одержуваних з мінімальними витратами і помилками (результативність). Не знаючи результату впровадження мети, судити про правильність її постановки неможливо. Таким чином, для характеристики успіху підприємства два поняття в даному трактуванні доцільно об'єднати. Отримана категорія буде відображати здатність

підприємства встановлювати цілі, що відповідають ситуації, яка склалася у внутрішньому і зовнішньому середовищі, і досягати їх з мінімально можливими витратами і помилками. При цьому дана категорія може трактуватися і як ефективність, і як результативність.

Необхідно відзначити, що в результаті входження в ринок для підприємств України кінцеві результати стали не просто позначенням закінчення виробництва, а об'єктом їх реальних економічних інтересів; визначення та обґрунтування цілей і стратегії функціонування на основі аналізу особливостей їх внутрішнього і зовнішнього середовища в динамічній ринковій економіці стали першочерговими; орієнтація управління тільки на раціональне використання ресурсів стала недостатньою [42].

З огляду на те що у вітчизняній науці до недавнього часу під ефективністю розумілася тільки внутрішня економічність, щоб уникнути асоціацій з нею, а також виходячи з вищевикладеного, в якості категорії, що характеризує успіх підприємства в умовах ринку, доцільно прийняти результативність його діяльності.

Під результативністю розуміється сукупний результат функціонування системи і накопичений потенціал її подальшого розвитку. Вона є багатокритеріальною величиною, кожен із критеріїв якої, в свою чергу, представляє складну величину. Склад результативності функціонування підприємства багато в чому визначається специфікою його діяльності [42].

Управління результативністю неможливе без розуміння її сутності та особливостей. Це можна здійснити за наявності можливості її виміру. Однак спочатку необхідно розрізняти якісні визначеності, що її утворюють, тобто знати її зміст. Вимірювання результативності функціонування підприємства через багатoelementну суть можливе за допомогою модельного уявлення, що формується виходячи з набору певних критеріїв, які її визначають. Під критерієм розуміється міра для якісного визначення даного явища. З цієї точки зору результативність підприємства є узагальнюючим якісним явищем, яке виникає в результаті здійснення діяльності і синтезує в собі більш

конкретні якісні явища, що представляють собою підсумкові показники роботи підприємства.

Через це правильним підходом до визначення змісту результативності як категорії, що характеризує успіх підприємства, є той, який спрямований на з'ясування якісних сторін процесу досягнення економічних цілей.

Для аналізу результативності діяльності підприємства необхідно розглядати економічність, продуктивність, прибутковість, якість трудового життя та виконуваних робіт, інноваційність, положення на ринку і дієвість. Кожен з перерахованих вище критеріїв, будучи складною величиною, характеризує окрему якісну сторону такого узагальнюючого явища, як результативність. У роботах, присвячених дослідженню даної категорії, не дано чітких визначень кожного критерію, що призводить іноді до розгляду деяких з них як синонімів. Наприклад, характеризуючи дієвість, Д.С. Сінк відзначав, що використання ресурсів може виступати в якості мети, тоді дієвість буде вимірюватися тими ж показниками що і економічність, що визначається як відношення ресурсів, запланованих для використання, до фактично спожитих.

Під правильними розуміються такі цілі, досягнення яких дозволить підприємству задовольняти потреби суспільства і отримувати максимально можливий прибуток протягом тривалого періоду часу. Серед чинників, що забезпечують успішну діяльність підприємств, на перше місце вийшла висока якість продукції. У свою чергу теоретичні викладки і практичний досвід підприємства показують, що діяльність щодо підвищення якості також не обов'язково призводить до економічного успіху. Тому вимір критеріїв в кінцевому рахунку повинне супроводжуватися оцінкою прибутковості конкретних заходів. Саме досягнення запланованого в довгостроковому аспекті збільшення прибутковості з урахуванням отриманого рівня продуктивності і економічності всередині підприємства і по відношенню до конкурентів буде свідченням правильності досягнутих цілей відповідно першого і другого рівнів. Відібрані критерії результативності дозволяють

оцінювати правильність цілей, рівень їх досягнення, виявляти причини відхилень від поставлених цілей, приймати рішення по їх усуненню.

Необхідно відзначити, що обрані для характеристики результативності підприємства критерії не суперечать поглядам П. Друкера, Д.С. Сінка, Т. Санталайнена та інших вчених-економістів, які займалися аналізом функціонування найбільш успішних фірм розвинених країн. Кожен із запропонованих критеріїв внаслідок різноманітності результатів діяльності і ресурсів, використовуваних для їх досягнення, є складною величиною.

Залежно від виду досягнутих цілей результативність може бути соціальною, економічною, науково-технічною, організаційною. В роботі розглядається економічна результативність (ЕР), що представляє собою економічний результат функціонування підприємства, який характеризує правильність і рівень досягнення поставлених цілей шляхом виконання необхідних робіт з мінімально можливими витратами. При цьому ЕР є багатокритеріальною величиною, кожен із критеріїв якої, в свою чергу, також являє з собою складну величину.

Критерій – ознака, на підставі якої здійснюється оцінка, визначення або класифікація чого-небудь. Він встановлює принцип кількісної оцінки досліджуваного явища. Підприємство здійснює складну багатогранну діяльність, при якій всі сторони взаємопов'язані. Очевидно, що і критерії, що характеризують успіх його функціонування, також пов'язані між собою. Деякі з них є конкурентними – збільшення одного веде до зниження іншого (наприклад, якість і прибутковість в короткостроковому періоді). У той же час на довгостроковому етапі ці критерії можуть виявитися взаємодоповнюючими – зростання одного (наприклад, якості) сприяє збільшенню іншого (наприклад, прибутковості). Отже, в певний момент часу одні критерії виступають як засоби забезпечення інших критеріїв, тому ставитися до всіх критеріїв рівнозначно з боку керівництва підприємства буде некоректно. Необхідно вміти визначати їх пріоритетність в будь-який момент часу. Чітке уявлення про взаємозв'язок (зокрема, причинно-

наслідкові зв'язки) між критеріями є передумовою виконання даного завдання (рис. 1.1) [42].

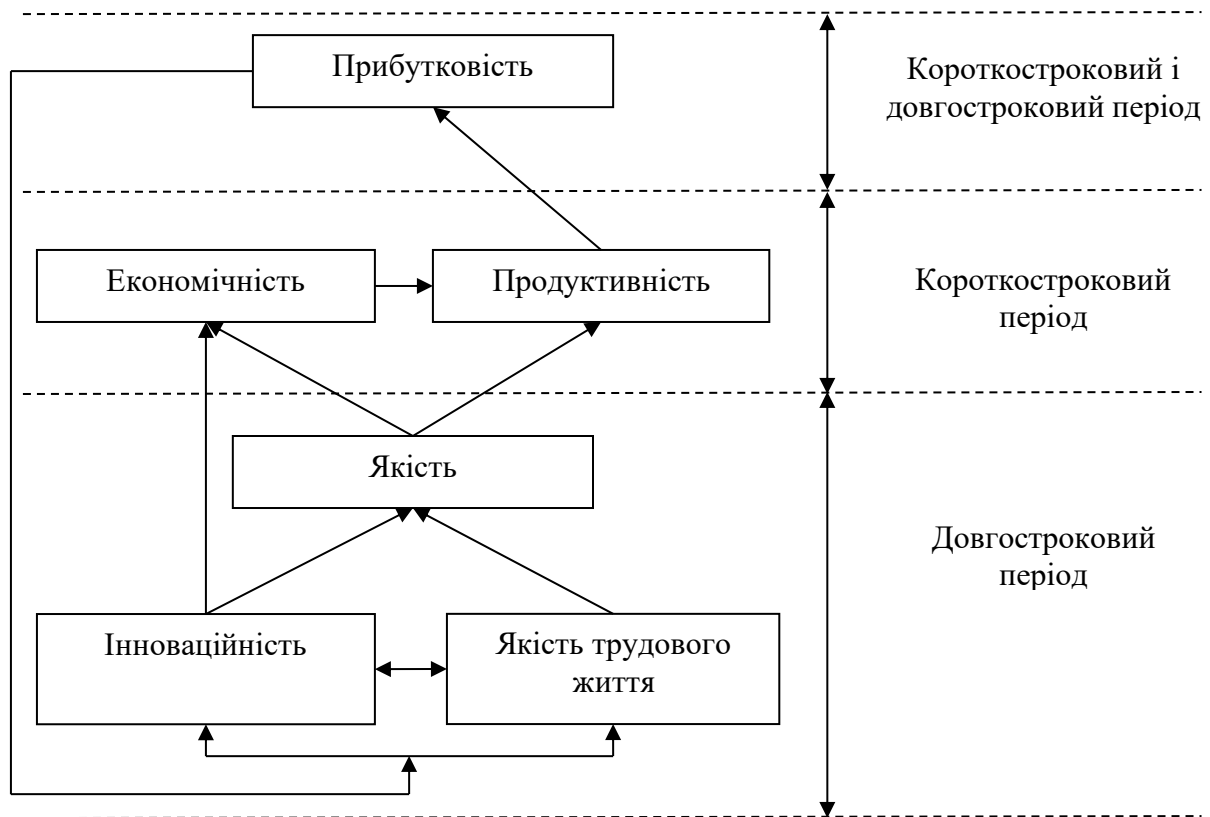

Рис. 1.1. Взаємозв'язок критеріїв результативності

В умовах ринку, коли підприємство самостійно несе відповідальність за результати діяльності, основним джерелом його існування і подальшого розвитку є прибуток. Характеристикою здатності його отримання є критерій прибутковості, на який здійснюють своєрідний вплив інші критерії результативності підприємства, різна послідовність звернення до яких формує відповідні шляхи забезпечення його необхідного рівня. Наприклад, в короткостроковому контексті прибутковість забезпечується внаслідок зростання продуктивності, що відбувається в результаті раціонального використання ресурсів, тобто постійного підвищення критерію економічності.

Послідовність розташування критеріїв результативності зверху вниз не випадкова (див. рис. 1.1): всі критерії, які розташовані нижче, є засобом виконання тих, які вище. Виняток становлять лише критерії економічності і

якості по відношенню один до одного. Відповідно до вищесказаного вони повинні знаходитися на одному рівні, проте для зручності одночасного виділення критеріїв, що забезпечують коротко- і довгострокову прибутковість, рис. 1.1 набув такий вигляд (як символ, що вказує напрямок впливу, використовується стрілка) [42].

Відомо, що розробка стратегії найбільш успішними підприємствами полягає в максимізації прибутку в довгостроковій перспективі, що передбачає поетапне досягнення його обсягів, необхідних для вирішення нагальних виробничих і соціальних завдань, фінансування яких проводиться за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства. Таким чином, управління результативністю доцільно здійснювати за допомогою звернення до критеріїв від низу до верху.

Через те, що мета є не що інше, як кількісні та якісні характеристики функціонування підприємства, до досягнення яких воно прагне, критерії, що характеризують результативність діяльності, поділяються на якісні і кількісні. Під кількісними розуміються критерії, які можуть бути повністю виміряні певними абсолютними або відносними показниками – прибутковість, продуктивність, економічність, дієвість, положення на ринку. Під якісними критеріями розуміються характеристики функціонування підприємства, які не можуть бути повністю і несуперечливо описані за допомогою абсолютних або відносних показників, наприклад, якість трудового життя та виконуваних робіт, інноваційність. Причому слід зазначити, що досягнення якісних характеристик діяльності підприємства повинне призводити до поліпшення кількісних (в кінцевому рахунку прибутковості), тобто вони виступають як засоби забезпечення необхідних кількісних критеріїв у довгостроковому аспекті.

Аналіз рис. 1.1 дає можливість виділити критерії, що формують безпосередньо ЕР: прибутковість, продуктивність, економічність і положення на ринку. Тільки їх зміна в кращу сторону в довгостроковому періоді буде свідчити про правильність вибору пріоритету того чи іншого якісного

критерію. Впровадження інноваційних технологій, підвищення якості трудового життя і виконуваних робіт виявляться марними, якщо в кінцевому рахунку не приведуть до підвищення прибутковості на підприємстві [42].

Таким чином, поняття «економічна результативність діяльності підприємств» може бути представлено в наступному вигляді (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Економічна результативність діяльності підприємства

Економічну результативність доцільно характеризувати наступними критеріями: прибутковість, положення на ринку, продуктивність, економічність і дієвість. Перші чотири з них характеризують правильність досягнення цілей, а останній – рівень досягнення поставлених цілей. Наведені критерії характеризують діяльність підприємства з точки зору результатів, ресурсів і витрат, тим самим забезпечуючи всебічний аналіз фінансово-господарської діяльності.

Положення на ринку характеризує здатність підприємства займати певне місце серед конкурентів. Даний критерій кількісно визначається шляхом порівняння економічності, прибутковості, продуктивності

підприємства з аналогічними критеріями пріоритетного конкурента.

Економічність визначає здатність раціонально використовувати обмежені ресурси в часі. Вона визначається шляхом співвідношення величини використаних ресурсів у звітному періоді до спожитих у попередньому.

Прибутковість характеризує здатність в часі отримувати доходи понад витрати, які необхідні для їх створення. Вона визначається шляхом співвідношення кінцевих результатів з необхідними для їх отримання витратами і спожитими ресурсами в процесі виробництва.

Продуктивність характеризує здатність підприємства витратити в процесі виробництва менше ресурсів при виконанні певного обсягу робіт в динаміці. Вона визначається співвідношенням кількості виготовленої продукції або обсягу виконаних робіт з необхідними ресурсами.

Результативність діяльності підприємства залежить від багатьох факторів, зокрема від стану та динаміки факторів зовнішнього середовища, ринкової кон'юнктури, ресурсного забезпечення, економічної обґрунтованості управлінських рішень тощо. Але логічний аналіз дозволяє виділити такі принципові складові процесу досягнення стратегічного результату – ідеальний результат (ціль), обмежувальні фактори, фактичний результат. Мотиваційний базис досягнення параметрів стратегічного розвитку проявляється саме через встановлення ідеального результату.

Фактичний результат може залежати від обставин, що підприємством контролюються недостатньо. Збіг ідеального й фактичного результату може бути лише випадковим. Тому доцільно виокремити зовнішні обмежувальні фактори як детермінант фактичної результативності стратегічного розвитку. Таким чином, забезпечення результативності стратегічного розвитку може досягатися подвійним шляхом: 1) через подолання зовнішніх обмежувальних факторів; 2) через оптимізацію і розширення мотиваційного базису діяльності. Проте зовнішні фактори можна вважати непринциповою проблемою; вони є в будь-якій країні, в будь-який час і практично не

залежать від чинного організаційно-економічного механізму господарювання. Зовнішні фактори просто відображають стохастичний, ймовірнісний, ризикований характер господарської діяльності, що особливо характерно для сільського господарства. Держава може й повинна сприяти зменшенню їх впливу; але реальні можливості їх подолання залежать головним чином від особливостей діяльності підприємства, обґрунтованості та збалансованості рішень, що ним приймаються.

Проблема удосконалення мотиваційного базису підприємництва в харчовій промисловості лежить в іншій площині. Якщо зовнішні обмежувальні фактори впливають на ступінь реалізації цілей підприємства, то мотиваційний базис визначає самі ці цілі. Саме тому суб'єкт господарювання формує максимальну межу своєї діяльності, яка не може бути змінена під впливом навіть найсприятливіших зовнішніх факторів. Через це мотиваційний базис закладає стратегічні засади й формує довгострокові напрями розвитку підприємства. Таким чином, стан стратегічного розвитку підприємства може бути виражений через наступну умовну формулу:

$$\text{Стратегічний розвиток} = \frac{\text{Мотиваційний базис як усвідомлена можливість}}{\text{Коефіцієнт реалізації можливостей}} \cdot [0...1]$$

Таким чином, результативність діяльності підприємства залежить від правильності постановки цілей, їх впливу на стратегічний розвиток, мотивації щодо їх досягнення та рівня реалізації можливостей трансформації цілей в конкретні результати.

1.2. Теоретичні основи оцінки результативності діяльності підприємства

Забезпечення успіху прямо пов'язане з його виміром. Будь-якому підприємству, яке прагне до подальшого розвитку, необхідно мати науково обґрунтовану методику оцінки, що містить рекомендації про те, коли, з якою

періодичністю і де необхідно проводити зіставлення і визначати пріоритетні шляхи його роботи. Завдання оцінки успіху і прийняття коректив щодо його забезпечення – одночасно кінець і початок циклу робіт, що забезпечують діяльність підприємства в ринкових умовах. Для цього управлінському персоналу необхідно вміти об'єктивно аналізувати результативність, своєчасно виявляти й усувати виникаючі відхилення від поставлених цілей.

В даний час підприємства не мають єдиного науково обґрунтованого методичного підходу до оцінки успіху. В умовах ринку адаптація до змін умов зовнішнього середовища стали прерогативою тільки підприємства. Через те, що кожен із критеріїв результативності підприємства є складною величиною, для аналізу необхідний методичний підхід, що забезпечує оцінку кожного з критеріїв і результативності в цілому. Крім цього, даний підхід повинен допомогти вирішити такі завдання [42]:

- всебічна і об'єктивна характеристика результатів діяльності підприємства;
- розробка пріоритетних шляхів розвитку підприємства;
- визначення ступеня впливу на результати діяльності зовнішніх чинників;
- контроль відповідності кінцевих результатів з визначеними цілями;
- виявлення резервів поліпшення результатів діяльності;
- оцінка слабких і сильних сторін в діяльності підприємства порівняно з пріоритетним конкурентом;
- коригування стратегії розвитку підприємства.

Одним із найбільш важливих етапів управління діяльністю підприємства є оцінка її результативності. Оцінка результативності діяльності підприємства пов'язана із вирішенням ряду проблем:

- визначення економічного значення та сутності результативності діяльності підприємства;
- обґрунтування цільової спрямованості діяльності підприємства;

- розробка механізму безпосередньої оцінки результативності діяльності підприємства;
- обґрунтування критеріїв результативності діяльності підприємства;
- формування системи інформаційного забезпечення оцінки результативності діяльності підприємства.

Існують наступні визначення поняття оцінки [19]:

1) оцінка – це процес і логічно втілений в оцінному судженні наслідок усвідомлення позитивної чи негативної значущості будь-яких явищ, форм виробничо-трудова діяльності, суспільно-історичних подій та цілей суб'єкта;

2) оцінка – це метод вимірювання, за допомогою якого суб'єкт має змогу оцінювати наявні в нього можливості подальшої діяльності, обирати і втілювати в дійсність саме ту, яка найбільше відповідає його потребам та уявленням про мету і практику діяльності. Саме тут складовими оцінки є показники, спираючись на які об'єкт може досягти поставленої мети;

3) оцінка – це функція управління, що відображає діючий метод управління на підприємстві, тобто підфункція контролю, який за всіх часів був суттєвим аспектом будь-якої системи управління. І чим складніша система, яка контролюється, тим вагомішим стає контроль за її функціональними структурами, взаємозв'язку між ними, за динамікою розвитку окремих складових і систем у цілому;

4) оцінка – це засіб збалансування цілей окремого працівника і цілей підприємства. Вона має суб'єктивний характер, тобто залежить від кваліфікації, стажу та майстерності спеціаліста, який її виконує. Оцінювач працює за замовленнями державних органів, підприємств, банків, інвестиційних, страхових інститутів, податкових інспекцій, а також громадян. У своїй діяльності він керується певними правовими, професійними й етичними нормами.

Для того щоб зрозуміти сутність та особливості оцінки діяльності підприємства, необхідно проаналізувати самі методологічні основи побудови оцінки.

Отже, під оцінкою в економіці слід розуміти процес визначення та аналізу кількісних і якісних характеристик об'єктів в економіці, на основі яких здійснюється ухвалення рішень в управлінні функціонуванням та розвитком даного об'єкта.

Але головною проблемою даного визначення є те, що більшість сучасних авторів ототожнюють оцінку з аналізом та ефективністю й оцінюють тільки кількісний аспект, тоді як характер та ступінь впливу факторів релевантного середовища, тобто якісний аспект не враховується зовсім, що обумовлює її обмеженість. Сьогодні неможливо говорити про комплексність оцінки без розгляду результативності, яка дає можливість комплексно та системно оцінити міру досягнення цілей підприємства [19].

Сучасний стан розвитку теорії та практики управління підприємством, як відомо, характеризується взаємним погодженням принципів та інструментів управління, розроблених у рамках трьох домінуючих підходів – процесного, системного та ситуаційного, а також концептуальних положень стратегічного управління. Розробка теоретичних положень та методологічних основ оцінки діяльності підприємства має ґрунтуватися на гармонійному поєднанні (інтеграції) усіх названих підходів до управління [19].

Найважливішим методологічним положенням оцінки діяльності підприємства є використання системного підходу, який передбачає системне бачення функціонування підприємства як складної динамічної соціально-економічної та відкритої економічної одиниці. Суб'єкт діяльності має чітко уявляти основні функціональні елементи підприємства як системи, враховувати їхню роль і значення в діяльності, можливості щодо адаптації до вимог зовнішнього середовища та забезпечення дієздатності підприємства.

Використання системного підходу до оцінки діяльності підприємства обумовлює також системне бачення основних напрямів та етапів роботи, які мають бути проведені для досягнення мети, взаємозв'язків, що існують між ними і мають бути враховані в процесі розробки плану заходів для забезпечення ефекту синергії.

Процесний підхід базується на дослідженні діяльності підприємства як певного процесу, який складається з певних етапів.

Оцінка діяльності підприємства ґрунтується також на ситуаційному підході, який використовується лідерами міжнародного бізнесу, починаючи з 60-х років ХХ століття. Цей підхід акцентує увагу на застосуванні специфічних прийомів та методів оцінки об'єкта управління, тобто набір обставин, які впливають на стан діяльності підприємства в конкретний період часу.

Розробка оцінки діяльності підприємства базується на стратегічному підході до управління діяльністю підприємства в цілому з урахуванням особливостей та обмежень, притаманних тільки даному напрямку управлінської діяльності. Як відомо, стратегічний менеджмент передбачає розробку довгострокових цілей та орієнтирів, обґрунтування та впровадження принципово нових напрямів діяльності підприємства, спрямованих на перемогу в конкурентній боротьбі та забезпечення стійкого функціонування підприємства на ринках з урахуванням змін у його оточенні. Використання стратегічного підходу дає можливість визначити зміст оцінки діяльності як процесу ефективної адаптації підприємства до вимог цільового ринку, який розробляється відповідно до внутрішніх можливостей підприємства, стану ринку, часових і ресурсних обмежень діяльності.

У ході обґрунтування основ оцінки діяльності підприємства слід також врахувати парадигму ресурсного підходу до пояснення успіху підприємства. Базуючись на такому підході, необхідно визначати та аналізувати стратегічні ресурси підприємства, забезпечувати їх поступову капіталізацію, тобто перетворення їх з потенціалу успіху на стратегічні чинники успіху

підприємства. Саме ресурсні обмеження визначають можливості та результативність програм нарощування дієздатності підприємства.

Наявні види оцінки пояснюють наступні її функції [19]:

- вартісну, що передбачає виявлення вартості об'єкта, який досліджується;
- аналітичну, яка передбачає виявлення результативності роботи підприємства й ототожнюється з аналізом;
- стимулюючу, яка дозволяє виявити резерви підвищення ефективності діяльності підприємства;
- балансувальну, яка дозволяє зрівноважити потенціал підприємства з майбутньою стратегією, що розробляється.

Існуючі методи оцінки результатів діяльності підприємства, як правило, обмежуються аналізом його ефективності, тому методика вимірювання та оцінки результативності повинна базуватися на відомих методах. Це не суперечить економічному змісту результативності, під якою розуміється внутрішня ефективність підприємства з урахуванням впливу зовнішніх факторів.

Оцінка ефективності є характеристикою діяльності підприємства на основі економічного аналізу господарських процесів, описуваних системою показників і висновками щодо результатів функціонування.

У зв'язку з цим виникає необхідність аналізу існуючих підходів до оцінки складних величин [42]:

- результативності функціонування підприємств в країнах з розвиненою ринковою економікою з урахуванням особливостей зовнішнього і внутрішнього середовища;
- ефективності внутрішнього середовища підприємств з урахуванням методологічного багажу, накопиченого вітчизняною наукою і практикою.

Це дозволить сформувати модель оцінки результативності діяльності підприємства з урахуванням як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, що

здійснюють істотний вплив на його результативне функціонування.

Проблема оцінки діяльності підприємства завжди була об'єктом пильної уваги економістів. Існують два основних напрямки, представники яких відстоювали свій підхід до її оцінки, категорично заперечуючи при цьому доцільність реалізації підходу, пропонованого їх опонентами [42].

Напрямок 1. Для оцінки результативності діяльності підприємства необхідна система показників, що дозволяє відобразити багатогранність і специфіку функціонування.

Напрямок 2. Оцінка результативності діяльності підприємства повинна здійснюватися на основі узагальнюючого показника. Прихильників цього напрямку можна розділити на дві групи.

Група 1. Для оцінки результативності діяльності підприємства необхідно використовувати один показник в якості найголовнішого. Однак представники даної групи розійшлися в думках, який же саме показник зробити основним. Одні в якості такого показника бачать прибуток, інші – рентабельність, треті – чисту продукцію, яка визначається як різниця між загальною вартістю продукції підприємства і матеріальними витратами, четверті – собівартість, і це далеко не всі варіанти. Перелік показників, які пропонуються в якості універсального, досить широкий. Така різноманітність може говорити тільки про складність і багатогранність діяльності підприємства, коли б не це, більшість вчених прийшли б до єдиної точки зору, чого, однак, не відбувається.

Виходячи з того, що підприємство являє собою складну систему, яка складається з взаємопов'язаних підсистем, можна зробити висновок, що показники, які характеризують їх, також тісно взаємодіють, а отже, не можна говорити про якийсь окремих узагальнюючий показник ефективності. Дане твердження підтверджує досвід господарювання підприємств, який показав, що розгляд показників в якості другорядних призводить до стримування розвитку сторін, які характеризуються ними.

Таким чином, говорити про який-небудь один ізольований показник як

про критерій, що характеризує результативності роботи підприємства, некоректно і необґрунтовано. У зв'язку з тим, що в умовах ринку підприємство несе відповідальність за результати діяльності безпосередньо майном, такий підхід до оцінки результативності може привести до негативних результатів. Виходячи з досвіду країн з розвинутою ринковою економікою, недоцільно оцінювати результативність діяльності тільки за показником прибутку, тому що підприємства, що мали в якості основної мети максимізацію прибутку, добившись її, через деякий проміжок часу ставали банкрутом. Отже, прибуток як єдиний показник, що характеризує довгостроковий успіх діяльності підприємства, яке прагне результативно існувати протягом тривалого періоду часу в умовах ринку, неприйнятний. Підприємство, яке постійно доводить свій прибуток до максимуму, а отже, не нагромаджує стратегічного потенціалу, в кінцевому рахунку розориться.

Група 2. Прихильники даного підходу вважають, що узагальнюючий показник не може бути вибраний з існуючих, а повинен бути отриманий шляхом інтегрування часткових показників.

До методів інтегральної оцінки можна віднести наступні методи: середньої арифметичної, середньої геометричної, рейтингової оцінки, таксономічного аналізу, радара. До них також можна віднести вирішення задачі лексикографічної оптимізації.

Однак побудований на їх основі інтегральний показник сам по собі не має економічної суті, він відображає кількісне значення сукупності взаємопов'язаних критеріїв. Використання інтегрального показника не завжди відповідає вимогам комплексної оцінки, що є узагальнюючою кількісно-якісною характеристикою результатів діяльності підприємства. Інтегральний показник, поєднуючи в собі ряд часткових величин, виступає одним із засобів отримання інформації для оцінки шляхом порівняння його значень по різних об'єктах або в різний час. Комплексна оцінка повинна синтезувати в собі інформацію, отриману в результаті якісного і кількісного аналізу об'єкта, стан якого описується системою конкретних показників.

Інтегральний же показник в своєму абсолютному вираженні не дає ніякої інформації. Тому перераховані методи можна застосовувати для кількісної оцінки результатів діяльності на основі методів узагальнення результатів порівняння показників. До них відносяться: метод динамічного порівняння, просторового порівняння, групування, процентного співвідношення, вирівнювання початкових точок, деталізації загальних результатів, матричний метод і деякі методи математичної статистики.

Основою методу динамічного порівняння є співвідношення абсолютних значень показників в поточному році з його досягненнями в попередньому періоді, відхилень фактичних результатів від бази порівняння в звітному і попередньому році. У першому випадку отримують характеристику змін, що відбулися в часі, по кожному конкретному показнику. У другому – характеристику змін в динаміці абсолютних і відносних відхилень фактичних результатів від бази порівняння. На основі цього методу формується оцінка, яка відображає зміни в рівні досліджуваних показників за той чи інший період часу і динаміку відхилень фактичних значень від базових.

Метод просторового порівняння полягає в порівнянні абсолютних значень показників, що відносяться до одного і того ж періоду часу; співвідношенні відхилень фактичних результатів з базовими. У першому випадку проводиться порівняння фактичних абсолютних значень показників з їх рівнем, який передбачений планом, нормами і нормативами; з фактичними результатами діяльності подібних підприємств; з мінімальним, максимальним або середнім рівнем показників в їх сукупності; з результатами інших можливих варіантів розвитку. У другому випадку проводиться порівняння відхилень фактичних результатів з базовими на аналогічних підприємствах. Отримана на основі такого порівняння оцінка відображає рівень виконання плану, ступінь дотримання норм і нормативів в звітному періоді, а також характеризує стан підприємства серед подібних.

Метод групувань полягає у виділенні серед сукупності досліджуваних

підприємств однорідних груп за якимись загальними для них ознаками. Розподіл сукупності підприємств може бути здійснено за рівнем досягнення результатів, по мірі виконання плану або дотримання норм. Групування здійснюється за одним або кількома ознаками. При використанні останнього способу сукупність підприємств розбивається на групи за однією ознакою, а потім на підгрупи за іншою. Отримані при цьому оцінки містять у собі характеристики окремих підприємств як типових представників своєї групи, а також характеристики їх положення як в середині своєї групи, так і серед досліджуваних підприємств.

Перераховані методи спрямовані на вивчення всієї сукупності показників і дозволяють дати характеристику результатів діяльності підприємства безпосередньо за виявленими відхиленнями фактичних значень від базових. Недоліком цих методів є неоднозначна характеристика результатів діяльності в разі одночасного поліпшення кінцевих результатів за одними показниками і погіршення за іншими.

Використання ж методів математичної статистики поширюється на сукупність показників, пов'язаних між собою функціональною залежністю. Ці методи дозволяють побудувати модель, в якій відображена залежність одного показника від сукупності інших, що його визначають. Використання цих методів для аналізу економічної результативності ускладнюється великою кількістю необхідної вихідної інформації і неможливістю встановлення взаємозв'язку між усіма показниками.

Результативність є складною багатокритеріальною величиною, тому необхідно обрати такий метод її оцінки, який врахував би всі складові елементи, давав комплексний результат і дозволяв аналізувати зміни, що відбуваються у фінансово-господарській діяльності підприємства.

Вичерпну характеристику багатоеlementного явища можна дати шляхом вимірювання та оцінки змін, що відбуваються у всіх його часткових проявах, охоплюючи при цьому всі без винятку відносини між вихідними параметрами, що їх характеризують (з теорії систем – повносистемне

охоплення). Зокрема, для вимірювання ефективності виробництва подібним чином використовується матричний метод, який спирається на поняття поля ефективності. Він дозволяє отримати комплексну характеристику не тільки стану підприємства і динаміки його розвитку, а й змін в ході і результатах роботи, а також виявити резерви поліпшення діяльності [Тищенко4].

В основі використання матричного методу лежить концепція відображення виробничого потенціалу як вхід-вихід у вигляді матричної моделі. На вході відображаються витрати і ресурси, а на виході – результати діяльності. При цьому методі аналіз проводиться в три етапи. На першому вивчаються кількісні показники результатів діяльності за періодами. Далі ведеться спостереження за динамікою змін цих показників на базі матриць вихідних і індексних значень. На другому оцінюється тіснота зв'язку між витратами і ресурсами, витратами і результатами. Це забезпечує врахування всіх елементів діяльності підприємства при аналізі ресурсів, витрат і результатів. Для цього відібрані показники заносяться в перший рядок матриці – результати виробництва, і перший стовпчик – фактори, що впливають на ці результати. Таким чином, кожна клітина являє собою якісний показник відношення конкретного результату діяльності до фактору, що впливає на нього. На третьому етапі зміни результатів діяльності підприємства діляться на інтенсивні та екстенсивні фактори, що викликали ці зміни. Для цих цілей необхідний математичний інструмент, який дозволив би кількісно вимірювати вплив різних чинників на кінцеві результати. Якщо даний метод об'єднати з методами динамічного та просторового порівняння, то таке поєднання дозволить охопити при аналізі всі критерії результативності діяльності підприємства (порівняння елементів вихідної матриці фактичних результатів з аналогічними елементами попереднього періоду – прибутковість, продуктивність і економічність; із запланованими показниками – дієвість; з фактичними результатами діяльності пріоритетного конкурента – положення на ринку). Таким чином, може бути виконана одна з головних умов аналізу результатів діяльності – комплексність і всебічність

оцінки.

Порівняльний аналіз перерахованих вище методів з точки зору можливості їх використання для вимірювання економічної результативності діяльності підприємства представлений в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Методи оцінки результатів діяльності підприємства

Методи оцінки	Спосіб розрахунку	Переваги	Недоліки
Метод динамічного порівняння	Реалізується шляхом порівняння фактичних значень показників звітного і попереднього періодів	Дає характеристику і визначає залежність зміни різних показників від часу	Характеризує лише критерії прибутковості, продуктивності і економічності
Метод просторового порівняння	Визначає відхилення показників аналізованого підприємства від конкурентних	Дає просторову характеристику змін показників підприємства	Не враховує змін в часі, тобто не відображає всіх критеріїв ЕР
Метод групування	Виділяє однорідні групи підприємств за загальними ознаками	Дає характеристику типовим представникам груп	Не враховує нетипові зміни показників в різних групах
Методи математичної статистики	Визначаються різними методами в залежності від обраної моделі	Дозволяють визначити рівняння залежності показників	Необхідна наявність функціональної залежності між показниками
Матричний метод	Відображає поєднання всіх показників обраної системи в індексну матрицю	Носить комплексний характер, відображає всі критерії ЕР	Не дає однозначної оцінки економічної результативності діяльності підприємства

Побудова інтегрального показника можлива при невеликій кількості складових елементів. При оцінці результативності це повинні бути її критерії. Через це виникає питання про кількісну оцінку кожного з критеріїв результативності. Необхідно обрати такі методи, які дозволили б повносистемно і комплексно виміряти ЕР діяльності підприємства, узагальнити критерії і побудувати інтегральний показник оцінки.

Для проведення аналітичної оцінки результативності діяльності організації використовується система показників, серед яких основними вважаються такі: дієвості, продуктивності, якості, прибутковості (рентабельності), якості трудового життя, інноваційності, тобто

впровадження нововведень в практику господарювання, та економічності [35].

Для оцінювання діяльності кожної організації її апарат управління користується певною системою показників, які розроблені для обліку, оцінювання, контролю і регулювання її результативності.

Наведені показники результативності системи мають свою специфіку, їх слід розглядати як багатокритеріальні або багатоцільові системи вимірювання результативності діяльності організації.

Характерною особливістю наведених показників результативності функціонування організацій є наявність тісного взаємозв'язку між ними. Це є свідченням того, що результативність діяльності організації надзвичайно багатогранна. Тому кожен навіть високий окремо взятий показник не може характеризувати успішне функціонування організації. До уваги слід приймати значимість кожного показника результативності. Тобто, аналітичну оцінку треба здійснювати комплексно з урахуванням пріоритетів кожного із перелічених нами вище показників результативності та впливу комплексу чинників на їх формування. Серед них масштаб виробництва і виробничий профіль системи, функціональне призначення системи, організація системи виробництва та його техніко-технологічного рівня, науково-дослідних і експериментально-конструкторських розробок, системи маркетингу тощо [35].

На думку Отенко І.П., критеріями успішної реалізації стратегій зростання виступають: стійкість фінансово-економічного стану підприємства; ефективність діяльності; наявність зростання та інноваційного розвитку; наявність конкурентних переваг на ринку [33].

Важливим завданням оцінки результативності є побудова оцінювально-аналітичної системи управління результативністю підприємства.

Оцінювально-аналітична система управління результативністю є основою реалізації процесів розвитку підприємства і базується на наступних положеннях:

- початковим етапом розробки системи аналізу й оцінки результативності діяльності є формулювання місії й вибір цілей, узгодження цілей, уточнення формулювання ключових цілей і основних факторів їх досягнення;
- параметри діяльності визначені й співвідносяться із цілями підприємства;
- параметри діяльності узгоджують стратегічне управління з поточним управлінням на підприємстві;
- показники результативності діяльності є ефективним інструментом контролю над процесами досягнення цілей підприємства;
- показники результативності діяльності є ефективним координуючим інструментом – узгоджують цілі й діяльність підрозділів підприємства.

Фундаментальними поняттями оціночно-аналітичної системи управління результативністю є: аналіз і оцінка результативності, показники й параметри результативності, критерії й індикатори управління результативністю. Аналіз і оцінка результативності – це, з одного боку, процес кількісного визначення її рівня щодо цілей розвитку підприємства, а з іншого, – система виміру рівня результативності підприємства, що забезпечує прийняття обґрунтованих рішень і заходів на основі збору, зіставлення, сортування, аналізу й інтерпретації відповідних показників.

Система показників і параметрів результативності діяльності є основою для розробки різних сценаріїв розвитку й дозволяє змодельовати реакцію на швидку зміну факторів зовнішнього середовища.

Якість оціночно-аналітичної системи визначається якістю методів виміру (чи вимірюються ті показники й параметри і як) і якістю методів управління (які дії виконуються на підставі запропонованих критеріїв і як). Якість процесів управління відстежують індикатори.

Індикатори результативності – це показники результатів оцінки процесів управління стратегічним розвитком, індикатори стратегічного

розвитку несуть інформацію, що аналізується в процесі контролю у ході реалізації стратегічних цілей і надходить по каналах зворотного зв'язку в системі управління.

Організація розробки оцінювально-аналітичної системи управління результативністю підприємства містить у собі створення аналітичної групи як важливого підрозділу, центра планування й контролю над процесами досягнення стратегічних цілей. Основні функції аналітичної групи – ідентифікація стратегічних цілей і відповідного стратегічного потенціалу, контроль і корегування стратегічних заходів, на основі оцінки результатів їх реалізації, вибір і розробка технології оцінки й відповідальність за її результати.

Керівник аналітичної служби підкоряється тільки керівникові підприємства й перед ним звітує. Якою буде форма звітів, що надаються аналітичною службою керівникові підприємства, залежить від його запитів і характеру. Керівник підприємства повинен особисто контролювати впровадження системи аналізу й оцінки на всіх його етапах і брати безпосередню участь у розробці її основних компонентів. Крім цього, він повинен переконатися в тому, що всі менеджери усвідомили пріоритетність цієї роботи і беруть у ній активну участь. Тому результати оцінки операційної діяльності повинні нести інформацію не тільки керівникові, але й менеджерам, відповідальним за реалізацію стратегій функціональних підрозділів.

1.3. Напрями підвищення результативності діяльності підприємства

Теоретичну основу управління процесами перетворень формують критерії управління результативністю, що визначають систему виміру ключових параметрів проведення радикальних змін на підприємстві та принципи управління результативністю, які формують базисні підходи й

необхідні умови побудови ефективної системи реалізації процесів радикальних і комплексних перетворень.

Сукупність принципів і критеріїв управління процесами результативністю визначає основи реалізації керуючих впливів і пріоритетні напрямки моніторингу перетворень у процесі переходу підприємства до якісно нового стану.

Критерій визначається як ознака, на основі якої проводиться оцінка або порівняння об'єктів, процесів, стану та ін.

Щоб на підготовчому етапі можливо було оцінити характер функціонування підприємства, з метою обґрунтування необхідності проведення змін та подальшого моніторингу перетворень, запропоновано визначати три основні форми функціонування: еволюційний розвиток; революційний розвиток; характер виживання [7].

Трактування терміна «розвиток» має такий зміст: розвиток – процес переходу з одного стану в інший, більш досконалий.

Якщо розглядати це визначення стосовно розвитку підприємства на основі механізму управління результативністю, то можна провести такі порівняння: «процес переходу» характеризується «динамікою розвитку підприємства», «більш досконалий стан» відбиває «ефективність перетворень на підприємстві».

Виходячи з того, що процеси перетворень мають основні властивості процесу розвитку, можна стверджувати, що й динаміка, й ефективність перетворень можуть характеризувати результативність даних процесів.

Однак як динаміка перетворень, так і ефективність змін знаходяться у прямій залежності від рівня фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Залежно від вихідного стану підприємства (задовільного або незадовільного) рівень фінансової стійкості може бути як причиною реструктуризації, у контексті процедури санації – відновлення платоспроможності, так і гарантією можливості проведення

реструктуризаційних перетворень, пов'язаних, наприклад, із технічною модернізацією [7].

Рівень фінансової стійкості є основним критерієм виміру як вихідного стану, так і подальших змін на підприємстві. Допоміжними критеріями оцінки стану підприємства у процесі перетворень є динаміка перетворень та ефективність даного процесу. Отже, доцільно здійснювати оцінку вихідного стану підприємства та подальший процес управління результативністю в трьох зазначених вимірах (рис. 1.3).

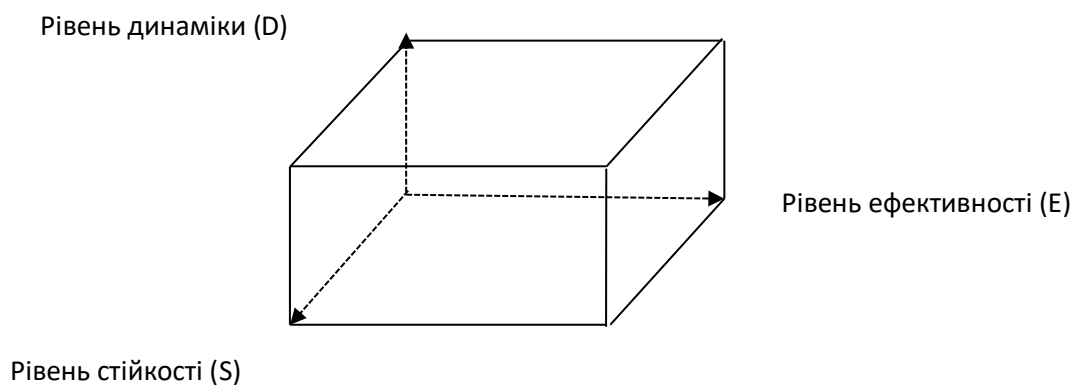

Рис. 1.3. Система базисних критеріїв результативності

Кожний з визначених векторів за основними критеріями має такі характеристики.

Критерій ефективності відбиває необхідність управління діяльністю за параметрами результативності проведених перетворень і раціональності використання ресурсів.

Критерій динамічності розвитку реалізує основну функцію перетворень – прискорення переходу підприємства на якісно новий рівень функціонування. Управління процесами перетворень за даним критерієм дозволяє контролювати темпи реалізації змін.

Визначальним критерієм успішності змін є рівень стійкості підприємства у процесі перетворень. Це положення пов'язане з тим, що у випадку негативного сценарію розвитку рівень ефективності й рівень динаміки розвитку можуть тимчасово не відповідати плановим значенням, а

зниження стійкості нижче мінімального рівня приводить підприємство у кризовий стан і повністю нейтралізує досягнення планових цілей.

У найбільш повному розумінні до поняття стійкості за функціональною ознакою можливо віднести такі види [7]:

- фінансова стійкість – здатність погашення у строк поточних і майбутніх фінансових зобов'язань перед контрагентами;
- виробнича стійкість – технологічна закінченість виробничого циклу;
- кадрова стійкість – достатність чисельного складу та якості кадрових ресурсів для стабільного функціонування підприємства;
- маркетингова стійкість – наявність стабільних зв'язків з достатньою для нормального функціонування кількістю контрагентів і обсягом товарно-грошових потоків;
- інноваційна стійкість – можливість безперервного проведення мінімально необхідного обсягу науково-дослідних та конструкторських робіт для забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Оцінка загального рівня ресурсного забезпечення перетворень на підприємстві передбачає аналіз стійкості за усіма функціональними складовими. Однак у рамках даного дослідження основної уваги, насамперед, заслуговують показники фінансової стійкості як інтегральної характеристики стабільності стану підприємства та його результативності.

Для оцінки вихідного стану підприємства, враховуючи можливі види функціонування підприємства відповідно до характеру розвитку, доцільно виділяти такі комбінації пріоритетів за встановленими критеріями:

1. Основний пріоритет встановлений за критерієм «фінансова стійкість». Характеризується зростанням показників фінансової стійкості та зниженням або сталим розвитком показників ефективності та динаміки. Представлена система співвідношень відповідає стратегії виживання, коли основним оперативним завданням є відновлення платоспроможності й забезпечення фінансової стійкості, знизивши до припустимого мінімуму

рівень динаміки розвитку й ефективності. Такий характер результативності функціонування притаманний більшості промислових підприємств України.

2. Основний пріоритет встановлений за критерієм «ефективність». Характеризується зростанням показників ефективності та зниженням або сталим значенням показників динаміки та фінансової стійкості підприємства. Зазначені співвідношення відповідають еволюційному розвитку, коли базисним завданням управління є максимізація економічного ефекту при даному наборі ресурсів та підтримці припустимого рівня стійкості й динаміки розвитку.

3. Основний пріоритет установлений за критерієм «динаміки». Характеризується зростанням показників динаміки та зниженням або сталим значенням показників ефективності та фінансової стійкості підприємства. Представлена комбінація співвідношень критеріїв відповідає революційному типу розвитку, коли потрібно сконцентрувати основні зусилля на забезпеченні динаміки перетворень, знизивши до припустимого мінімуму рівень стійкості й ефективності.

Практична застосовність методики управління результативністю за запропонованими критеріями вимагає визначення відповідного набору показників для виміру зазначених критеріїв. Із загальної кількості показників для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства з метою забезпечення можливості всебічного виміру даних критеріїв обрано такі (табл. 1.3).

Кількість показників для виміру кожного з критеріїв може бути різною та підбиратися індивідуально для кожного окремого підприємства, виходячи із завдань дослідження. Вимір зазначених критеріїв пропонується здійснювати на основі розрахунку методом мультиплікативної згортки узагальнюючих показників, за кожним із запропонованих критеріїв шляхом множення нормованих значень обраних показників, що характеризують позицію підприємства за кожним із цих критеріїв, за такою формулою:

$$S = \prod_{j=1}^n S_j^0 / S_j^1,$$

де S – інтегральний показник фінансової стійкості;

S_j^0 – j -та складова стійкості розвитку за звітний період;

S_j^1 – j -та складова стійкості розвитку за попередній період;

n – кількість показників фінансової стійкості.

Таблиця 1.3

Показники підприємства, які відповідають базисним критеріям результативності

Критерій	Показник
Рівень фінансової стійкості (S)	Ліквідності та платоспроможності Фінансової стійкості Запасу фінансової міцності
Рівень динаміки розвитку (D)	Зміни виручки, прибутку, власного капіталу Зміни частки ринку Зміни обсягу продукції, яка випускається Зміни обсягу продукції, яка випускається з використанням впроваджених нововведень
Рівень ефективності (E)	Рентабельності Оборотності Продуктивності використання ОВЗ

При цьому існують такі варіанти зміни стійкості у процесі реструктуризації:

$S > 1$ – підвищення стійкості;

$S = 1$ – сталий рівень стійкості;

$S < 1$ – зниження стійкості.

Вимір рівня динаміки розвитку здійснюється аналогічно за формулою.

$$D = \prod_{i=1}^n D_i^0 / D_i^1,$$

де D – інтегральний показник динаміки;

D_i^0 – i -та складова динаміки розвитку за звітний період;

D_i^1 – i -та складова динаміки розвитку за попередній період;

n – кількість показників динаміки розвитку.

При цьому існують такі варіанти динаміки розвитку при реструктуризації:

$D > 1$ – позитивна динаміка розвитку;

$D = 1$ – відсутність динаміки розвитку;

$D < 1$ – негативна динаміка розвитку.

Вимір рівня ефективності розвитку здійснюється за наступною формулою:

$$E = \prod_{u=1}^n E_u^0 / E_u^1,$$

де E – інтегральний показник ефективності;

E_u^0 – u -та складова ефективності розвитку за звітний період;

E_u^1 – u -та складова ефективності розвитку за попередній період;

n – кількість показників ефективності розвитку.

При цьому існують такі варіанти зміни ефективності у процесі перетворень:

$E > 1$ – підвищення ефективності;

$E = 1$ – сталий рівень ефективності;

$E < 1$ – зниження ефективності.

Основною метою підвищення результативності є максимізація динаміки розвитку та прискорення переходу підприємства на новий рівень функціонування за умови збереження стійкості та ефективності на допустимому рівні, отже, це співвідношення є найбільш оптимальним у процесі здійснення перетворень.

З метою підвищення результатів діяльності підприємства існує необхідність у запровадженні підсистеми управління результативністю, структурними елементами якої є:

1) блок спостереження, аналізу та діагностики, що запроваджує причинно-наслідкові взаємозв'язки між змінами внутрішнього й зовнішнього середовища та ключовими критеріями результативності;

2) блок прогнозування, що має передбачати наслідки впливу змін

середовища на результативність діяльності;

3) блок реагування, який визначає способи реагування підприємства на зміну рівня його результативності;

4) блок контролю, який встановлює адекватність дій підприємства та його підрозділів до стану зовнішнього середовища та його впливу на рівень результативності підприємства.

Таким чином, підвищення результативності підприємств має відбуватися на основі здійснення своєчасних та адекватних умовам середовища перетворень, а також шляхом формування комплексної, всеосяжної системи управління результативністю діяльності підприємства

Висновки до розділу I

Результативність – це сукупний результат функціонування системи і накопичений потенціал її подальшого розвитку. Вона є багатокритеріальною величиною, кожен із критеріїв якої, в свою чергу, представляє складну величину.

Результативність – це комплексний показник, який характеризує потенційні можливості використання ресурсів, якими володіє організація на даний момент часу для досягнення позитивного результату та своїх цілей.

Виділяють два аспекти результативності – цільовий і ресурсний. Цільова результативність є мірою досягнення якісних характеристик виробництва з точки зору рівня розвитку і ступеня задоволення потреб суспільства. Ресурсна результативність відображає траєкторію руху системи до мети – раціональність організації суспільного виробництва, комбінації факторів виробництва, застосування наявних ресурсів.

Результативність – це ступінь досягнення мети управління, очікуваного стану об'єкта управління.

Таким чином, результативність стратегічного розвитку – це рівень досягнення цілей функціонування та розвитку підприємства. Як наслідок,

характер результативності конкретного підприємства буде визначатися індивідуальним набором та змістом його цілей.

Оцінка результативності діяльності підприємства пов'язана із вирішенням ряду проблем: визначення економічного значення та сутності результативності діяльності підприємства; обґрунтування цільової спрямованості діяльності підприємства; розробка механізму безпосередньої оцінки результативності діяльності підприємства; обґрунтування критеріїв результативності діяльності підприємства; формування системи інформаційного забезпечення оцінки результативності діяльності підприємства.

РОЗДІЛ II

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

2.1. Загальна характеристика діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

Яготинський маслозавод – підприємство харчової промисловості, одне з найбільших виробників молочної продукції. Розташоване в Київській області, Яготинського району, місто Яготин. Підприємство – лідер в Україні серед виробників вершкового масла. Ідентифікаційні та юридичні дані (інформаційна довідка) про підприємство станом на 1 січня 2024 року наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Ідентифікаційні дані (інформаційна довідка) про підприємство

Повне найменування	Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод»
Скорочена назва	ТДВ «Яготинський маслозавод»
Місцезнаходження	07700, Україна, Київська обл., м. Яготин, вул. Шевченка, 213
ЄДРПОУ	00446003
Дата реєстрації	25.03.1996
Юридична адреса	07700, Київська обл., Яготинський район, м. Яготин, вул. Шевченка, будинок 213
Керівник	Приліпко Ігор Леонідович
Електронна поштова адреса	ymz_info@milkalliance.com.ua
Особа, яка розкриває інформацію	Емітент
Категорія підприємства	Велике
Статутний капітал, грн в 2023 році	3796716
Середня кількість працівників за 2023 рік, осіб	921
Основні види діяльності із зазначенням їх найменування та коду за КВЕД	10.51 - Перероблення молока, виробництво масла та сиру 46.33 - Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами 47.11 - Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» – це складова групи компаній акціонерного товариства «Молочний альянс», з

централізованою структурою управління фінансами, закупівлями, маркетингом, виробництвом, логістикою та продажами.

Акціонерне товариство «Молочний альянс» включає в себе підприємства зі збору та обробки молока та молочної продукції, а також з виробництва цільномолочної та кисломолочної продукції, твердих та м'яких сирів, займається реалізацією продукції в Україні та за кордоном.

Свою діяльність ТДВ «Яготинський маслозавод» розпочало в середині 20 століття з 1956 року. В таблиці 2.2 наведені основні історичні етапи розвитку підприємства.

Таблиця 2.2

Основні етапи історичного розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ з/п	Дата	Історична подія
1.	1956 рік	Створення підприємства «Яготинський маслозавод»
2.	лютий 1994 рік	Відбувся процес корпоратизації і підприємство перетворене у відкрите акціонерне товариство «Яготинський маслозавод»
3.	2011 рік	Змінами до Статуту товариства та на підставі рішення загальних зборів акціонерів відкрите акціонерне товариство трансформоване у «публічне акціонерне товариство». Акціонерами товариства є фізичні та юридичні особи, які набули право власності на його акції у процесі приватизації, на вторинному ринку цінних паперів, а також у порядку спадкування громадян, правонаступництва юридичних осіб та у інших випадках, передбачених чинним законодавством. Держава акціями товариства не володіє.
4.	12 квітня 2017 року	Загальними зборами акціонерів ПАТ «Яготинський маслозавод» прийнято рішення про припинення Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» шляхом перетворення в Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». Затверджено план, порядок та умови здійснення перетворення Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» в Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». Затверджено порядок та умови обміну акцій на частки в статутному капіталі Товариства- правонаступника. Призначено комісію з припинення (перетворення) Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод».
5.	8 грудня 2017 року	Відбулись установчі збори учасників Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» Про створення Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» яке є повним правонаступником Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» визначення його місцезнаходження та забезпечення його статутного капіталу.
6.	17 квітня 2018 року	Відбулась зміна організаційно – правової форми підприємства: припинена державна реєстрація Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» (скорочено ПАТ «Яготинський маслозавод»), та зареєстровано Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» (скорочено ТДВ «Яготинський маслозавод»). Державна реєстрація проведена 17.04.2018 року реєстраційний №1351145000003802.

Як зазначалося вище товариство входить до акціонерного товариства «Молочний Альянс», злиття відбулося в 2006 році. Завдяки приєднанню, ТДВ «Яготинський маслозавод» вдалося значно збільшити свої виробничі потужності та розширити асортимент продукції. Зокрема, створили та запустили цех з виробництва сухого знежиреного молока, який обладнаний високопродуктивним технологічним обладнанням, створили нові технологічні лінії для маслоробний цеху, оновили обладнання в цехах з виробництва сирів.

Також в 2012 року для виробництва дитячих молочних суміше, а також кисло-молочної продукції для дітей, ввели в експлуатацію унікальний завод в Україні «Яготинське для дітей».

Збільшення виробничих потужностей зумовило нарощування обсягів виробництва, що в свою чергу призвело до розширення зони заготівлі сировини. Сьогодні ТДВ «Яготинський маслозавод» заготовляє сировину у Вінницькій, Київській, Житомирській, Полтавській, Хмельницькій, Чернігівській та Черкаській областях.

Основні напрямки діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» подані в таблиці (табл.2.3):

Таблиця 2.3

Основні напрямки діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

Вид діяльності	Код КВЕД
Основний	
Перероблення молока, виробництво масла та сиру	10.51
Інші	
Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами	46.33
Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами	46.71
Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	47.11
Роздрібна торгівля пальним	47.30
Вантажний автомобільний транспорт	49.41

Продукція ТДВ «Яготинський маслозавод» сертифікована за інтегрованої системи управління якістю вимогам двох міжнародних

стандартів: ДСТУ ISO 22000:2005 та ДСТУ ISO 9001:2009. Ці стандарти призначені для організацій, які хочуть продемонструвати свою здатність систематично виробляти якісну продукцію, що відповідає потребам споживачів.

ТДВ «Яготинський маслозавод» успішно функціонує завдяки багаторівневій виробничій структурі, яка складається із процесів: постачання, заготівлі, обробки, переробки, випуску, зберігання та реалізації. Виробнича структура підприємства в своїй ієрархічній структурі має повний цикл і складається відповідно з основних, допоміжних цехів та обслуговуючих відділів. Графічно виробничу структуру ТДВ «Яготинський маслозавод» можна зобразити на рис. 2.1. Виробнича структура ТДВ «Яготинський маслозавод» типовою та оптимальною для підприємства харчової промисловості, оскільки включає повний цикл виробництва.

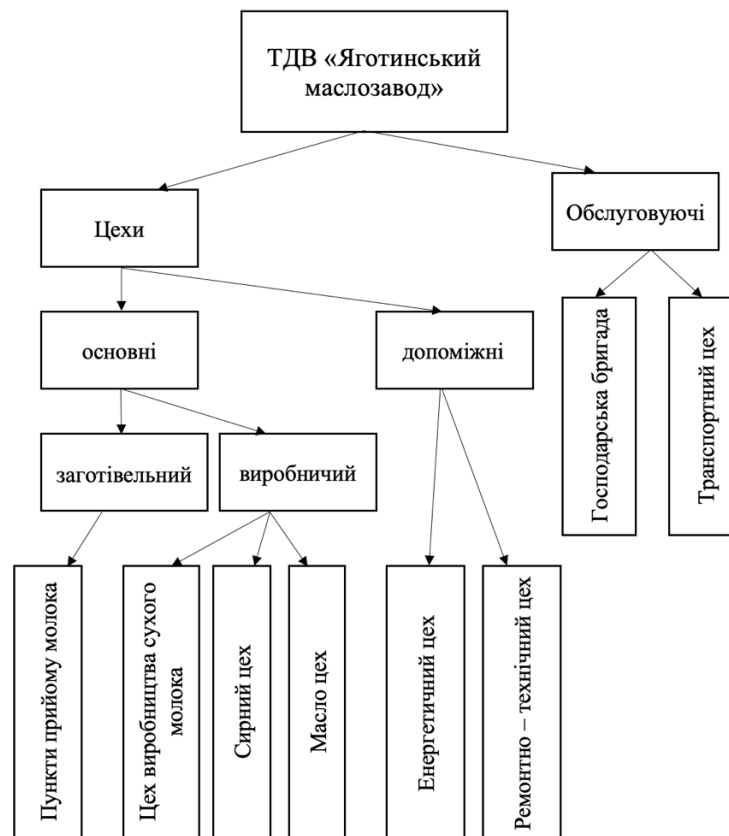

Рис. 2.1. Виробнича структура ТДВ «Яготинський маслозавод»

Організаційна структура ТДВ «Яготинський маслозавод» відноситься до функціонального типу. Відповідно у цій організаційній структурі на

вищому щаблі управління розміщується генеральний директор, який здійснює керівництво та контроль вищих рівнів передає їм певні управлінські повноваження. Керівникам вищого рівня підпорядковуються структурні підрозділи (служби), управління якими вони здійснюють та контролюють ефективність роботи. За такої структури менеджмент та відповідальність управлінців розподілена вертикально, тобто зверху вниз, функціональні підрозділи (відділи) підприємства допомагають головним менеджерам у вирішенні завдань управління.

Організаційна структура дозволяє більш ретельно контролювати всі виробничі процеси. Організаційна структура показує, що вона більш ефективна там, де завдання та функції в компанії, швидше за все, повторюються і не часто змінюються. Адаптація старої структури, орієнтованої на виробництво, з допоміжною роллю маркетингу.

ТДВ «Яготинський маслозавод» має лінійно-функціональну організаційну структуру і складається з багатьох вертикальних та горизонтальних зв'язків (рис. 2.2)

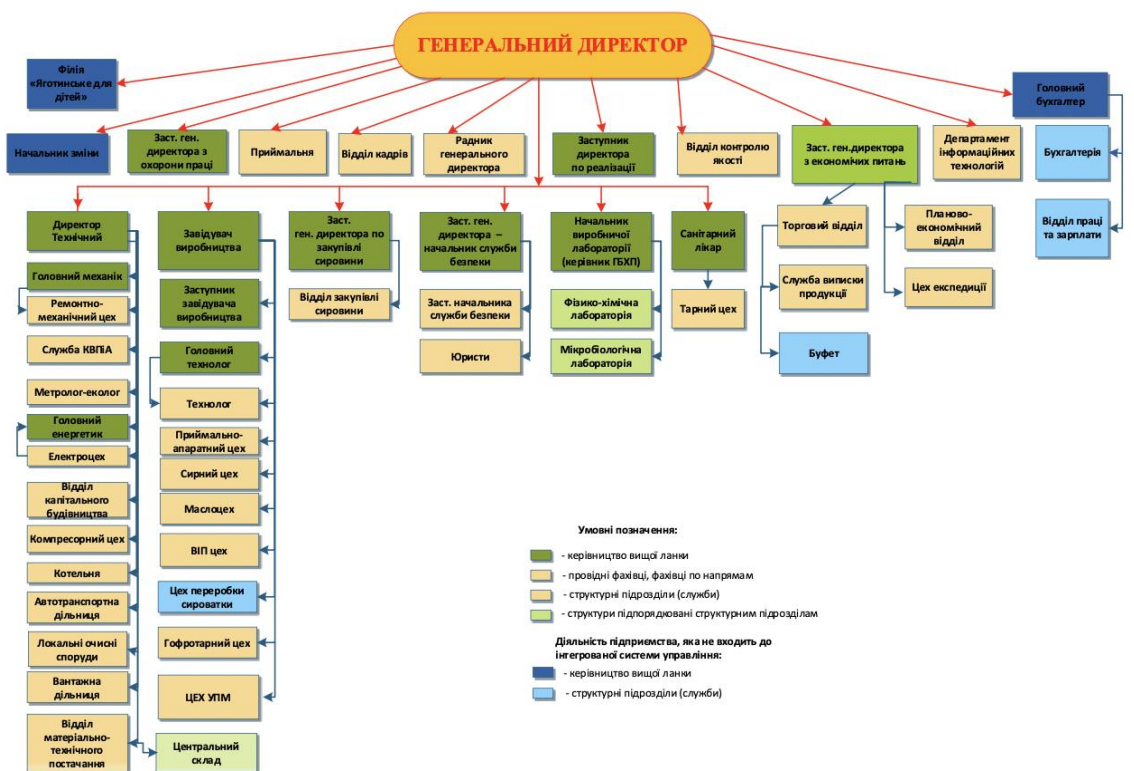

Рис. 2.2. Організаційна структура ТДВ «Яготинський маслозавод»

ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом своєї діяльності позиціонує себе як підприємство, що виробляє високоякісну продукцію, постійно удосконалює технології виробництва та структуру управління. Аналіз Звіту з управління за останні три роки дозволяє виокремити основні напрямки стратегії розвитку підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Стратегія ТДВ «Яготинський маслозавод»

№з/п	Стратегія	Заходи
1	Модернізація виробництва	Вдосконалення технології виробництва та впровадження новітнього обладнання, щоб забезпечити якість продукції та знизити витрати
2	Розширення асортименту продукції	Розробка та виробництво нових видів продукції, для задоволення потреб ринку та збільшення обсягів продажів
3	Вдосконалення маркетингової стратегії	Використання маркетингових інструментів для просування своєї продукції на ринку, проведення рекламних кампаній та спонсорювання спортивних подій
4	Розвиток співпраці з постачальниками сировини	Підприємство удосконалює партнерські відносини з постачальниками сировини, для забезпечення стабільного та якісного постачання сировини для виробництва своєї продукції
5	Залучення та підвищення кваліфікації персоналу	Постійне навчання та підвищення кваліфікації персоналу товариства, для забезпечення високої якості продукції та ефективності її виробництва

Проаналізуємо основні економічні показники діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за допомогою аналітичних даних та показників представлених в таблиці 2.5.

Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за досліджуваний період (таблиця 2.5) свідчить, що діяльність підприємства ефективна та високоприбуткова, оскільки за останні три роки рентабельність виробництва та рентабельність продажів зросли і склали відповідно 12,36% і 5,27% в 2023 році. Середньорічна вартість основних засобів за період з 2021 по 2023 рік майже не змінилася (коливання в у вартості) – відносний показник змін – 93,69% в 2022 році проти 2021 року та 99,80% в 2023 році проти 2022 року. Середньорічна вартість оборотних засобів збільшилася в 2022 році порівняно з 2021 роком на 26,74%, а у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 30,01%. За

аналізований період збільшилися розміри чистий доходу від реалізації продукції та валового прибутку.

Таблиця 2.5

**Основні техніко-економічні показники діяльності ТДВ
«Яготинський маслозавод» у 2021-2023 роках**

№	Найменування	Од. вим.	Роки			Відносне відхилення, %	
			2021	2022	2023	2022 р./ 2021 р.	2023 р/ 2022 р
1	Середньорічна вартість основних засобів	тис.грн	431097	403896	403075	93,69	99,80
2	Середньорічна вартість оборотних засобів	тис.грн	1062350	1346441	1661019	126,74	123,36
3	Середньооблікова чисельність працівників	осіб	775	759	758	97,94	99,87
4	Чистий дохід від реалізації продукції	тис.грн	3103661	3736091	4857266	120,38	130,01
5	Валовий прибуток	тис.грн	319157	645244	877957	202,17	136,07
6	Віддача основних засобів	грн/грн	7,2	9,25	12,05	128,47	130,28
7	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	об.	2,92	2,77	2,92	94,86	105,57
8	Продуктивність праці	тис.грн/ особу	4004,72	4922,39	6408,00	122,91	130,18
9	Рентабельність продажу	%	-2,04	4,17	5,27		
10	Рентабельність виробництва	%	-4,24	8,89	12,36		

Чистий дохід від реалізації продукції в 2022 році становив 3 736 091 тис. грн, що на 20,38% більше порівняно з 2021 роком, відповідно в 2023 році його розмір становить 4 857 266 тис. грн, що на 30,01% більше порівняно з 2022 роком. Розмір валового прибутку в 2023 році збільшився на 36,07% проти 2022 року. Темп зростання валового прибутку більший за темп зростання доходу про реалізацію, що свідчить про ефективність виробництва продукції.

Про підвищення ефективності виробництва свідчать також кращі значення показників ефективності використання основних, оборотних засобів та підвищення продуктивності праці.

Віддача основних засобів, у 2022 році збільшилася на 28,47% порівняно з 2021 роком, та на 30,28% в 2023 році порівняно з 2022 роком. В 2023 році порівняно з 2022 роком збільшився коефіцієнт оборотності оборотного капіталу, що свідчить про вивільнення коштів та прискорення циклу операційної діяльності підприємства.

2.2. Аналіз основних показників діяльності підприємства

Охарактеризуємо виробництво та реалізацію основних видів продукції маслозаводу в натуральній та грошовій формі. Основними видами продукції, яку випускає ТДВ «Яготинський маслозавод» є молоко питне, кисломолочна продукція, сирно-творожна продукція. Динаміка виробництва продукції на підприємстві наведена у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Виробництво основних видів продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

Основний вид продукції	Обсяг виробництва						Абсолютне відхилення (+,-)	
	2021 рік		2022 рік		2023 рік		2023 до 2021	2023 до 2021
	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн
Молоко питне	44025	816023	44959	965719	50022	1249039	5997	433016
Кисломолочна продукція	25307	833581	33912	1267970	43949	1757365	18642	923784
Сирно-творожна продукція	3333	312038	3123	360301	3781	471414	448	159376
Разом	72665	1961642	81994	2593990	97752	3477818	25087	1516176

Дані представлені в таблиці 2.6 свідчать, що за останні три роки збільшилося виробництво основних видів продукції маслозаводу як в натуральній так і грошовій формі. Зокрема, виробництво кисломолочної

продукції в 2023 році збільшилося на 18642 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 923784 тис. грн. в грошовій формі порівняно з 2022 році, відповідно виробництво молока збільшилося на 5997 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 433016 тис. грн. в грошовій формі; виробництво сирно-творожної продукції збільшилося на 448 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 159376 тис. грн. в грошовій формі.

Структуру виробництва основних видів продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки графічно представлено на рисунку 2.3

За досліджуваний період структура виробництва основних видів продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» майже не змінилася. В структурі виробництва за 2023 рік найбільша частка належить кисломолочній продукції – 46,81%; питома вага виробництва молока питного – 33,92%; питома вага виробництва сирно-творожної продукції – 19,36%

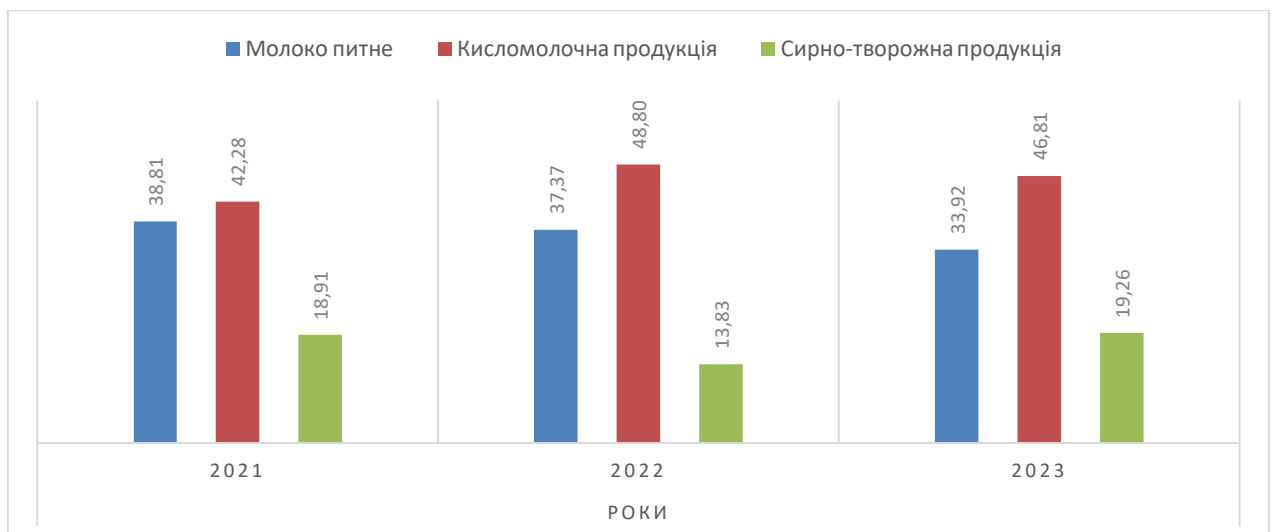

Рис. 2.3. Структура виробництва основних видів продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

Обсяги реалізації основних видів продукції маслозаводу в натуральній та в грошовій формі наведені в аналітичній таблиці 2.7.

За досліджуваний період обсяги реалізації основних видів продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» збільшилися за всіма основними видами продукції, як в натуральній так в грошовій формі. Найбільше доходів

підприємство отримує від реалізації кисломолочної продукції в 2023 році дохід склав 1734688 тис. грн, що на 820365 тис грн більше порівняно з 2022 роком. Дохід від реалізації молока питного в 2023 році порівняно з 2022 роком збільшився на 417638 тис. грн та склав 1256972 тис. грн.

Таблиця 2.7

**Реалізація основних видів продукції в ТДВ «Яготинський
маслозавод» за 2021-2023 роки**

Основний вид продукції	Обсяг реалізації						Абсолютне відхилення (+,-)	
	2021 рік		2022 рік		2023 рік		2023 до 2021	2023 до 2021
	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис. грн
Молоко питне	45297	839334	44827	962838	50796	1256972	5499	417638
Кисломолочна продукція	28051	914323	33631	1257312	43861	1734688	15810	820365
Сирно-творожна продукція	3954	408894	3088	356273	5153	713826	1199	304932
Разом	45297	839334	44827	962838	50796	1256972	5499	417638

Структуру реалізації основних видів продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки унаочнено на рисунку 2.4.

За останні три роки структура реалізації основних видів продукції майже не змінилася. За всі роки (2021-2023) найбільшу питому вагу займає частка реалізації кисломолочної продукції. Цей показник коливається в межах 6,52%. В 2021 році він становив 42,28% збільшився до 48,80% в 2022 році та дещо зменшився в 2023 році і склав 46,81%.

За досліджуваний період зменшилася питома вага доходу від реалізації молока питного із 38,81% в 2021 році до 33,92 % в 2023 році.

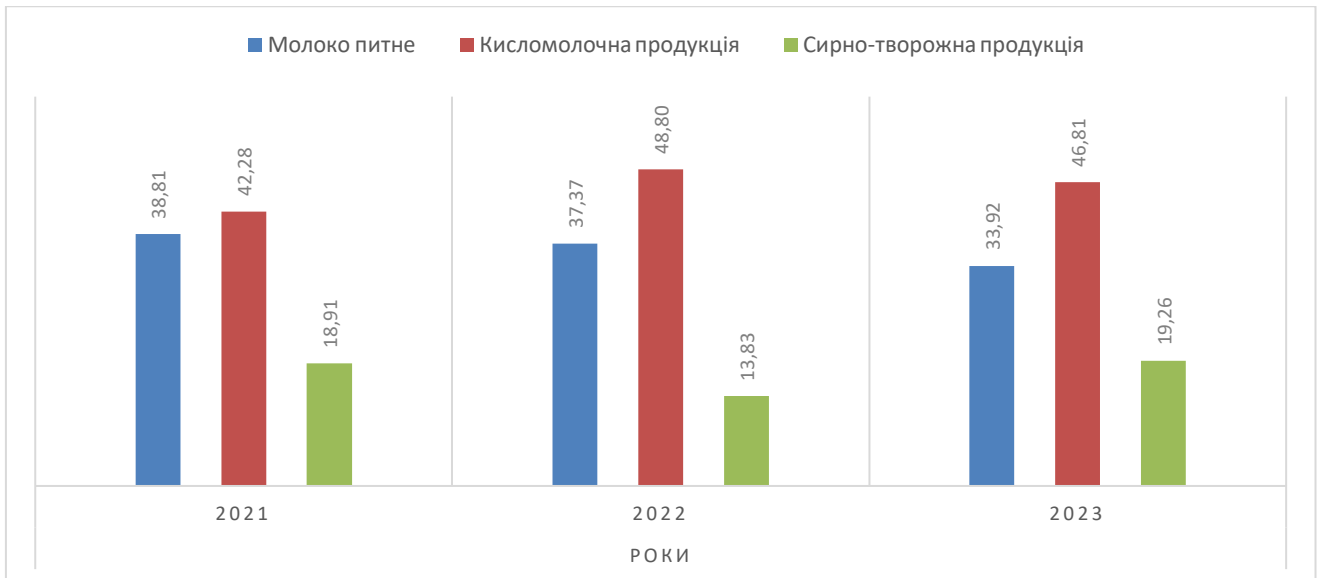

Рис 2.4 Структура реалізації основних видів продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

2.3. Аналіз використання ресурсів підприємства

Ресурси підприємства єдиноначальна база та підґрунтя для здійснення виробничої діяльності підприємствами харчової промисловості.

Проаналізуємо склад структури та ефективність використання ресурсів ТДВ «Яготинський маслозавод» останні три роки (з 2021 року по – 2023 рік).

Дослідження розпочнемо із аналізу активів товариства за 2021-2023 роки за допомогою показників аналітичної таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Динаміка активів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

№	Назва показника	Період			Відхилення			
		2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне, (+/-)		Відносне, %	
					2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Необоротні активи	432579	424089	435781	-8490	11692	98,04	102,76
3	Оборотні активи	1142041	1604930	1661019	462889	56089	140,53	103,49
3	Всього	1574620	2029019	2096800	454399	67781	128,86	103,34

Аналіз показників представлених в таблиці 2.8, дозволяє зробити висновки, що загальна вартість активів ТДВ «Яготинський маслозавод» за останні три роки збільшилася, зокрема: на 28,83% у 2022 році порівняно з показником 2021 року та на 3,34% в 2023 році порівняно з 2022 роком і склала 2096800 тис. грн. Збільшення відбулося за рахунок зростання вартості необоротних та оборотних активів.

Структуру активів ТДВ «Яготинський маслозавод» у період з 2021 р. по 2023 р. розглянемо за допомогою показників аналітичної таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Структура активів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 рр.

№	Найменування	Структура,%			Абсолютне відхилення (+,-)	
		2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 до 2021	2023 до 2023
1	Необоротні активи	27,47	20,90	20,78	-6,57	-0,12
2	Оборотні активи	72,53	79,10	79,22	6,57	0,12
3	Всього	100,00	100,00	100,00		

Для кращого сприйняття побудуємо графічно структуру майна за допомогою рис. 2.5.

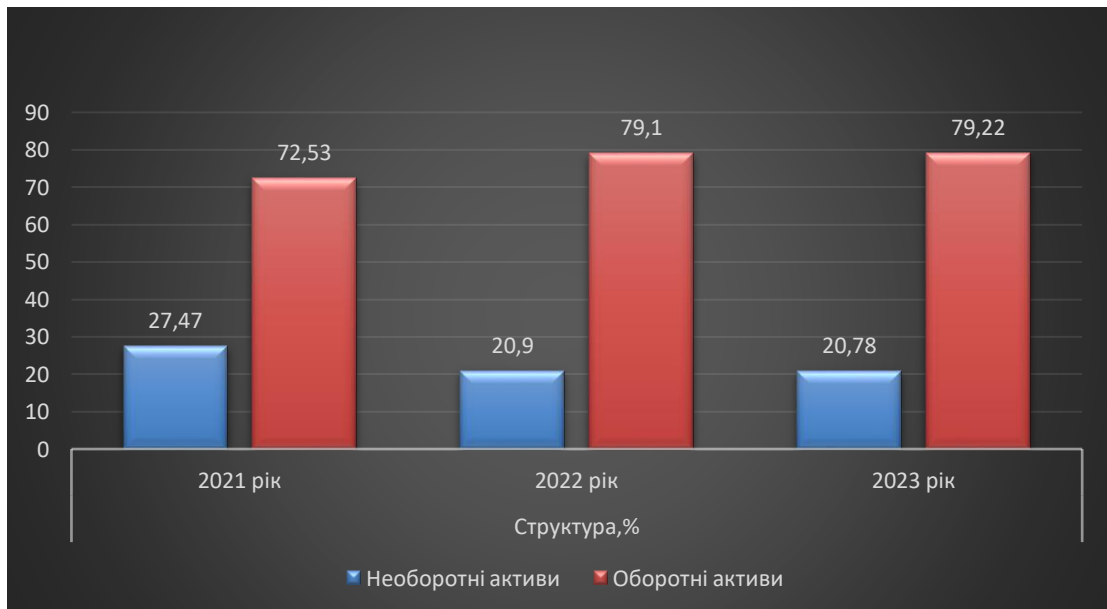

Рис. 2.5. Структура майна ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

За період дослідження можна спостерігати позитивні зміни в структурі майна ТДВ «Яготинський маслозавод» (табл. 2.9, рис. 2.5), оскільки питома вага основних засобів зменшилася, а натомість збільшилася частка оборотного капіталу. Це позитивне явище, скільки оборотні активи є системоутворюючим фактором та підґрунтям для безперебійної операційної діяльності та впливають на результати діяльності підприємства.

На наступному етапі аналізу ресурсів ТДВ «Яготинський маслозавод» охарактеризуємо джерела утворення активів. Для цього побудуємо аналітичну таблицю 2.10.

Таблиця 2.10

**Аналіз джерел утворення активів (пасиви) ТДВ «Яготинський
маслозавод» за 2021-2023 роки**

№	Назва показника	Період			Відхилення			
					Абсолютне, (+/-)		Відносне, %	
		2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Власний капітал	529401	685040	812618	155639	127578	129,40	118,62
2	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	247574	253895	246607	6321	-7288	102,55	97,13
3	Поточні зобов'язання і забезпечення	797645	1090084	1037577	292439	-52507	136,66	95,18
4	Всього	1574620	2029019	2096802	454399	67783	128,86	103,34

За останні три роки основним джерелом утворення господарських засобів (активів) ТДВ «Яготинський маслозавод» є поточні зобов'язання і забезпечення. Це безумовно негативна характеристика, оскільки фінансування діяльності підприємства відбувається за рахунок залучених коштів.

Позитивним явищем є збільшення розміру власного капіталу в динаміці за досліджувані роки. В 2022 році власний капітал склав 685040 тис. грн, що на 29,40% більше порівняно з 2021 роком. В 2023 році його розмір збільшився до 812618 тис. грн, що на 18,62% більше порівняно з 2022 роком.

В таблиці 2.11 наведені показники, що характеризують структуру пасивів ТДВ «Яготинський маслозавод» у період з 2021 року по 2023 рік.

Таблиця 2.11

Структура пасивів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

№	Назва показника	Структура,%			Абсолютне відхилення (+,-)	
		2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 до 2021	2023 до 2023
1	Власний капітал	33,62	33,76	38,76	0,14	4,99
2	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	15,72	12,51	11,76	-3,21	-0,75
3	Поточні зобов'язання і забезпечення	50,66	53,72	49,48	3,07	-4,24
4	Всього	100,00	100,00	100,00		

За останні три роки структура пасивів ТДВ «Яготинський маслозавод» не зазнала рушійних змін. Найбільшу частку мають поточні зобов'язання і забезпечення. Спостерігається позитивна тенденція збільшення частка власного капіталу.

З метою унаочнення представимо графічно структуру джерел утворення пасивів за допомогою рисунка 2.6.

Рис. 2.6. Структура джерел утворення пасивів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

Проаналізуємо склад та розмір основних засобів в динаміці як одного із головних факторів формування виробничого потенціалу ТДВ «Яготинський маслозавод» за допомогою показників наведених в аналітичній таблиці 2.12.

**Динаміка основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за
2021-2023 роки**

№	Найменування	Роки			Відхилення			
					Абсолютне (+,-)		Відносне,%	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Земля	155	155	155	0	0	100,00	100,00
2	Будинки та споруди	98442	93413	97730	-5029	4317	94,89	104,62
3	Машини та обладнання	280427	239703	230354	-40724	-9349	85,48	96,10
4	Транспортні засоби та автомобілі	2493	1776	1104	-717	-672	71,24	62,16
5	Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	3421	1749	938	-1672	-811	51,13	53,63
6	Інші основні засоби	0	0	0	0	0	0	0
7	Передоплата за ОЗ	319	13697	21326	13378	7629	4293,73	155,70
8	Незавершене будівництво і невстановлене обладнання	31994	40049	64001	8055	23952	125,18	159,81
9	Всього	417251	390542	415608	-26709	25066	93,60	106,42

Аналіз показників таблиці 2.12, дозволяє зробити висновок, що за досліджуваний період вартість основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» збільшилася на 6,42% в 2023 році проти 2022 року. Це відбулося за рахунок збільшення вартості по наступних групах основних засобів: незавершене будівництво і невстановлене обладнання – 59,81%; передоплата за ОЗ – 55,70; будинки та споруди на 4,62 відсоткових пункти.

Вартість інших складових основних засобів зменшилася в 2023 році порівняно з 2022 роком: машини та обладнання на 3,9%, транспортні засоби та автомобілі на 37,84%, інструменти, прилади і інвентар – 46,37%.

Розглянемо структуру основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки за інформацією, що подана у таблиці 2.13.

Аналіз показників таблиці 2.13 свідчить, що структура основних засобів є типовою для підприємств харчової промисловості. За звітний період (період дослідження) вона майже не змінилася, найбільша питома вага у 2023

році належить машинам та обладнанню – 55,43%, найменша земельним ділянкам 0,04%. Негативним явищем є зменшення частки активної частини основних засобів, зокрема частка групи машини та обладнання зменшилася на 5,95% в 2023 році порівняно з 2022 роком.

Таблиця 2.13

**Структура основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за
2021-2023 роки**

№	Найменування	Роки			Відхилення абсолютне (+,-)	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Земля	0,04	0,04	0,04	0,00	0,00
2	Будинки та споруди	23,59	23,92	23,51	0,33	-0,40
3	Машини та обладнання	67,21	61,38	55,43	-5,83	-5,95
4	Транспортні засоби та автомобілі	0,60	0,45	0,27	-0,14	-0,19
5	Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	0,82	0,45	0,23	-0,37	-0,22
6	Інші основні засоби	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	Передплата за ОЗ	0,08	3,51	5,13	3,43	1,62
8	Незавершене будівництво і невстановлене обладнання	7,67	10,25	15,40	2,59	5,14
9	Всього	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00

Проаналізуємо показники відтворення основних засобів за допомогою інформації, що наведена в аналітичній таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

**Показники руху та технічного стану основних засобів ТДВ
«Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки**

№	Найменування	Роки			Відхилення абсолютне (+,-)	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Первісна вартість основних засобів, тис.грн	773761	811917	898932	38156	87015
2	Знос основних засобів, тис.грн	365510	421376	483324	55866	61948
3	Залишкова вартість основних засобів, тис.грн	408251	390541	415608	-17710	25067
4	Коефіцієнт зносу	0,472	0,519	0,538	0,047	0,019
5	Коефіцієнт придатності	0,528	0,481	0,462	-0,047	-0,019

Як свідчать дані таблиці 2.14 основні засоби підприємства зношені на 53,80% в 2023 році відповідно придатні до використання лише на 46,2%, що вказує на необхідність оновлення або більш ефективного їх використання.

Проаналізуємо показники ефективності використання основних засобів на ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2021-2023 роках (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

**Показники ефективності використання основних засобів ТДВ
«Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки**

№	Показники	Роки			Відхилення			
		2021	2022	2023	Абсолютне (+,-)		Відносне, %	
					2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Чистий дохід від реалізації, тис.грн	3103661	3736091	4857266	632430	1121175	120,38	130,01
2	Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн	431097	403896	403075	-27201	-821	93,69	99,80
3	Середньооблікова чисельність ПВП, осіб	775	759	758	-16	-1	97,94	99,87
4	Чистий прибуток, тис.грн	-63319	155639	255160	218958	99521	245,80	163,94
5	Віддача основних засобів, грн/грн	7,20	9,25	12,05	2,05	2,8	128,47	130,27
6	Місткість основних засобів, грн/грн	0,14	0,11	0,08	-0,03	-0,03	78,57	72,73
7	Озброєність праці основними засобами, тис.грн/осіб	478,47	448,77	531,76	-29,7	82,99	93,79	118,49
8	Рентабельність основних засобів, %	-14,69	38,53	63,30	53,22	24,77	X	X

Представлені показники (табл. 2.15), дозволяють зробити висновки, що у 2023 році ефективність використання основних засобів підвищилася, збільшилася віддача основних засобів у 2022 році на 28,47% відносно 2021 року, відповідно у 2023 році на 30,27% порівняно з 2022 роком. Зменшився обернений показник місткості основних засобів на 0,03 копійок у 2022 році та 2023 роках. В 2023 році збільшився показник забезпеченості працівників основними засобами.

Оборотні засоби є більш ліквідними та мобільними порівняно з основними. За умов звичайної фінансово-господарської діяльності оборотні активи безперервно здійснюють кругообіг, від процесу постачання до виробництва та обігу, змінюючи при цьому свою форму у відносно короткий строк.

Проаналізуємо розмір, склад, структуру та динаміку оборотних коштів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2022-2023 роки. Розглянемо розмір, динаміку оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» та вивчимо їх склад (табл. 2.16).

Таблиця 2.16

**Аналіз складу оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод»
за 2021-2023 роки**

№	Найменування	Роки			Відхилення			
		2021	2022	2023	Абсолютне (+,-)		Відносне, %	
					2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Запаси	165657	165465	192592	-192	27127	99,88	116,39
2	виробничі запаси	75361	117522	106103	42161	-11419	155,95	90,28
3	незавершене виробництво	6854	6581	9745	-273	3164	96,02	148,08
4	готова продукція	80394	37927	70083	-42467	32156	47,18	184,78
5	товари	3048	3435	6661	387	3226	112,70	193,92
6	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	425104	592908	623833	167804	30925	139,47	105,22
7	Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	8229	11642	25628	3413	13986	141,48	220,13
8	з бюджетом	1967	12613	14	10646	-12599	641,23	0,11
9	з нарахованих доходів	24	56	68	32	12	233,33	121,43
10	із внутрішніх розрахунків	495782	806529	831558	310747	25029	162,68	103,10
11	Інша поточна дебіторська заборгованість	9330	2977	206	-6353	-2771	31,91	6,92
12	Гроші та їх еквіваленти	31692	7818	41043	-23874	33225	24,67	524,98
13	готівка	2	4	2	2	-2	200,00	50,00
14	рахунки в банках	31690	7814	41041	-23876	33227	24,66	525,22
15	Витрати майбутніх періодів	377	452	0	75	-452	119,89	0,00
16	Інші оборотні активи	3879	4470	2165	591	-2305	115,24	48,43
17	Усього	1108382	1584499	1717107	476117	132608	142,96	108,37

Аналіз показників представлених у таблиці 2.16 дозволяє зробити висновки, що за останні три роки вартість оборотних активів збільшилася і склала 1717107 тис. грн в 2023 році, що на 8,37% більше порівняно з попереднім роком. Це відбулося за рахунок збільшення: запасів на 16,38% дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги на 5,22 %; дебіторської заборгованості за розрахунками 20,13%. Розмір грошових коштів та їх еквіваленти в 2023 році збільшився майже в 5 разів.

Аналіз структури оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 рік подано в таблиці 2.17.

Таблиця 2.17

**Аналіз структури оборотних активів ТДВ «Яготинський
маслозавод» за 2021-2023 роки**

№	Найменування	Роки			Відхилення абсолютне (+,-)	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Запаси	14,95	10,44	11,22	-4,51	0,78
2	виробничі запаси	6,8	7,42	6,18	0,62	-1,24
3	незавершене виробництво	0,62	0,42	0,57	-0,2	0,15
4	готова продукція	7,25	2,39	4,08	-4,86	1,69
5	товари	0,27	0,22	0,39	-0,05	0,17
6	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	38,35	37,42	36,33	-0,93	-1,09
7	Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	0,74	0,73	1,49	-0,01	0,76
8	з бюджетом	0,18	0,8	0,00	0,62	-0,80
9	з нарахованих доходів	0	0	0,00	0	0,00
10	із внутрішніх розрахунків	44,73	50,9	48,43	6,17	-2,47
11	Інша поточна дебіторська заборгованість	0,84	0,19	0,01	-0,65	-0,18
12	Гроші та їх еквіваленти	2,86	0,49	2,39	-2,37	1,90
13	готівка	0	0	0,00	0	0,00
14	рахунки в банках	2,86	0,49	2,39	-2,37	1,90
15	Витрати майбутніх періодів	0,03	0,03	0,00	0	-0,03
16	Інші оборотні активи	0,35	0,28	0,00	-0,07	-0,28
17	Усього	100	100	100	0	0

Аналіз показників поданих в таблиці 2.17 дозволяє зробити висновки, що у 2023 році у структурі оборотних активів найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх рахунків – 48,43%

та дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги і 36,33%; від вартості оборотних активів підприємства.

Керівництва підприємства необхідно звернути увагу на значну частку та розмір дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги це свідчить про заморожені кошти в розрахунках та значний товарний кредит підприємства для покупців.

Проаналізуємо показники, що характеризують ефективність використання оборотних коштів в таблиці 2.18.

Таблиця 2.18

**Аналіз показників ефективності використання оборотних активів
на ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки**

№	Показники	Роки			Відхилення			
		2021	2022	2023	Абсолютне (+,-)		Абсолютне (+,-)	
					2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Чистий дохід від реалізації, тис.грн	3103661	3736091	4857266	632430	1121175	120,38	130,01
2	Чистий прибуток, тис.грн	-63319	155639	255160	218958	99521	-245,80	163,94
3	Середньорічна вартість оборотних коштів, тис.грн	1062350	1346441	1661019	284091	314578	126,74	123,36
4	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, оборотів	2,92	2,77	2,92	-0,15	0,15	94,86	105,57
5	Тривалість обороту оборотних коштів, днів	123,22	129,74	123,11	6,52	-6,63	105,29	94,89
6	Рентабельність оборотних коштів, %	-0,06	0,12	0,15	0,18	0,03	X	X
7	Коефіцієнт закріплення оборотних коштів, грн	0,34	0,36	0,34	0,02	-0,02	105,88	94,99
8	Коефіцієнт оборотності запасів, грн	16,78	18,67	20,66	1,89	1,99	111,26	110,67
9	Тривалість обороту запасів, днів	21,45	19,28	17,42	-2,17	-1,86	89,88	90,37
10	Оборотність дебіторської заборгованості, оборотів	3,47	3,16	3,28	-0,31	0,12	91,07	103,76

Продовження таблиці 2.18

11	Період погашення дебіторської заборгованості, днів	103,87	114,09	109,79	10,22	-4,30	109,84	96,23
12	Оборотність готової продукції, оборотів	39,86	63,15	69,31	23,29	6,16	-33,08	109,75
13	Оборотність власного капіталу, оборотів	5,53	6,15	5,98	0,62	-0,17	-2,07	97,19

З табл. 2.18 можна зробити висновок про покращення всіх показників, які характеризують ефективність використання оборотних активів, зокрема збільшення коефіцієнтів оборотності та зменшення тривалості оборотів, що має позитивну тенденцію, так як значення показника говорить про кількість оборотів, які здійснили оборотні активи. Також, спостерігається збільшення показника коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості. Значення коефіцієнта показує кількість оборотів дебіторської заборгованості, тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед маслозаводом.

Складно сформулювати однозначний висновок про вплив дебіторської заборгованості на фінансовий стан підприємства. З одного боку, дебітори відволікають фінансові ресурси, що може призвести до збільшення фінансових витрат у зв'язку з необхідністю додаткового залучення кредитних коштів. Однак з іншого боку, збільшення товарного кредитування клієнтів дозволяє підвищити рівень збуту, адже в багатьох сферах можливість отримати товар і оплатити його пізніше є важливою. Якщо витрати на залучення додаткових позикових коштів на надання товарних кредитів перевищують прибуток від збільшення продажів, то в цьому випадку зниження оборотності дебіторської заборгованості буде мати позитивний ефект на роботу компанії. В інших випадках збільшення оборотності дебіторської заборгованості буде мати позитивний ефект на роботу компанії.

Висновки до розділу II

Аналіз фінансово-господарської діяльності товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» дозволяє зробити висновок про покращення та підвищення майже всіх розрахованих показників та індикаторів, що характеризують забезпеченість підприємства ресурсами, а також ефективність та результативність виробництва.

За досліджуваний період збільшилися обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції маслозаводу як в натуральній так і грошовій формі. Зокрема, виробництво кисломолочної продукції в 2023 році збільшилося на 18642 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 923784 тис. грн. в грошовій формі порівняно з 2022 році, відповідно виробництво молока збільшилося на 5997 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 433016 тис. грн. в грошовій формі; виробництво сирно-творожної продукції збільшилося на 448 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 159376 тис. грн. в грошовій формі. . В структурі виробництва за 2023 рік найбільша частка належить кисломолочної продукції – 46,81%; питома вага виробництва молока питного – 33,92%; питома вага виробництва сирно-творожної продукції – 19,36%

За досліджуваний період вартість основних та оборотних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за останні три роки збільшилася, зокрема основні засоби на 6,42%; оборотні засоби на 8,37% в 2023 році проти 2022 року.

Показники ефективності використання основних і оборотних засобів покращилися, віддача основних засобів збільшилася, оборотність оборотних коштів збільшилася, натомість термін обороту складових оборотного капіталу зменшилася.

РОЗДІЛ III

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

3.1. Аналіз основних показників результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

Дохід підприємства – це річні сумарні надходження в грошовому вигляді, що отримує підприємство в результаті здійснення фінансово-господарської діяльності. Доходи підприємства визначають вектор його фінансових результатів. Проаналізуємо склад та структуру доходів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Динаміка доходів та їх структури ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

Показники	2021		2022		2023		Абсолютне відхилення, тис. грн.(+,-)		Відносне відхилення, %	
	сума, тис. грн.	пит. вага, %	сума, тис. грн.	пит. вага, %	сума, тис. грн.	пит. вага, %	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Чистий дохід від реалізації продукції	3103661	97,37	3736091	98,69	4857266	99,54	632430	1753605	120,38	130,01
Інші операційні доходи	23650	0,74	47017	1,24	19109	0,39	23367	-4541	198,80	40,64
Інші фінансові доходи	1512	0,05	1745	0,05	1836	0,04	233	324	115,41	105,21
Інші доходи	58650	1,84	882	0,02	1390	0,03	-57768	-57260	1,50	157,60
Разом	3187473	100	3785735	100	4879601	100	598262	1692128	118,77	128,89

Показники аналітичної таблиці 3.1 свідчать, що за 2021-2023 роки доходи ТДВ «Яготинський маслозавод» стабільно зростали і в 2023 році склали 4879601,00 тис. грн., що на 28,89% більше порівняно з 2022 р. У 2023 р. чистий дохід від реалізації продукції зріс на 30,01 % і складав 4857266 тис. грн., що на 1753605 тис. грн більше порівняно з 2022 роком.

Стабільне зростання розміру чистого доходу від реалізації свідчить про збільшення обсягів виробництва на підприємстві, розширення сфер його діяльності та асортименту продукції, зміцнення позицій на ринку.

Структура доходів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки майже не змінилася. Найбільша частка у доходах підприємства належить чистому доходу від реалізації продукції, також необхідно відзначити зростання питомої ваги даного показника, так в 2021 році вона становила 97,37%, в 2022 році збільшилася до 98,69%, а в 2023 році склала майже 100% - 99,54 відсоткових пункти.

Частка інші операційні доходи; інші фінансові та інші доходи становлять найменшу частку у структурі доходів і за досліджуваний період їх питома вага скоротилася.

Витрати виробництва, витрати на виробництво, собівартість продукції – це найважливіші економічні категорії від яких залежать фінансові результати і економічна ефективність діяльності всього підприємства.

У таблиці 3.2 та 3.3 наведена динаміка та структура витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки.

Таблиця 3.2

Динаміка витрат на ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

№	Найменування	Роки			Відхилення			
		2021	2022	2023	Абсолютне(+,-)		Відносне,%	
					2022 до 2021	2023 до 2021	2021 до 2021	2023 до 2022
1	Собівартість реалізованої продукції	2784504	3090847	3979309	306343	888462	111,00	128,74
2	Адміністративні витрати	33130	37602	44464	4472	6862	113,50	118,25
3	Витрати на збут	254742	296742	367149	42000	70407	116,49	123,73
4	Інші операційні витрати	34147	65926	19109	31779	-46817	193,07	28,99
5	Фінансові витрати	87142	116777	138408	29635	21631	134,01	118,52
6	Втрати від участі в капіталі	0	0		0	0		
7	Інші витрати	57127	0		-57127	0	0,00	
8	Усього	3250792	3607894	4548439	357102	940545	110,99	126,07

Показники розраховані та наведені в таблиці 3.2 дозволяють зробити висновки, що за останні три витрати ТДВ «Яготинський маслозавод» збільшилися, зокрема у 2022 році на 10,99% порівняно з 2021 роком, відповідно в 2023 році на 26,07 проти 2022 року і склали 4547439,00 тис. грн.. Зростання викликане збільшенням майже всіх складових витрат, собівартість реалізованої продукції також зросла у 2023 році на 28,741% порівняно з 2022 роком, відповідно витрати на збут на збільшилися на 23,73%, фінансові витрати на 18,52%. Варто зазначити, що збільшення витрат пропорційне збільшенню виробництва, що безумовно є позитивною тенденцією.

Структуру витрат на ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки охарактеризуємо за допомогою показників представлених в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Структура витрат на ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

№	Найменування	Роки			Відхилення абсолютне (+,-)	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Собівартість реалізованої продукції	85,66	85,67	87,49	0,01	0,01
2	Адміністративні витрати	1,02	1,04	0,98	0,02	0,02
3	Витрати на збут	7,84	8,22	8,07	0,39	0,39
4	Інші операційні витрати	1,05	1,83	0,42	0,78	0,78
5	Фінансові витрати	2,68	3,24	3,04	0,56	0,56
6	Втрати від участі в капіталі	0	0	0,00	0	0
7	Інші витрати	1,76	0	0,00	-1,76	-1,76
8	Усього	100	100	100,00	0	0

Відповідно інформації представленої в таблиці 3.3 можна зробити висновок, що структура витрат за останні три роки не зазнала значних змін коливання відбуваються в межах двох відсотка. У складі витрат традиційно для підприємств харчової промисловості, найбільшу питому вагу займає частка собівартості реалізованої продукції, що у 2023 році складала 87,49%, найнижчу питому вагу займають адміністративні витрати 0,01% у 2023 році.

Важливою складовою формування прибутку будь-якого підприємства є операційні витрати, адже вони складають найбільшу частку всіх витрат

підприємства. Тому далі ми розглянемо структуру та динаміку операційних витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

**Розмір та структура операційних витрат ТДВ «Яготинський
маслозавод» у 2021-2023 роках**

Елементи витрат	Роки						Відхилення, +/- 2023р. від 2022 р.	
	2021		2022		2023		тис грн.	%
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%		
Матеріальні витрати	2237345	82,21	2634094	83,54	3246084	83,02	611990	-0,53
Витрати на оплату праці	168573	6,19	195918	6,21	249790	6,39	53872	0,17
Відрахування на соціальні заходи	38327	1,41	47339	1,50	52222	1,34	4883	-0,17
Амортизація	79243	2,91	75141	2,38	73423	1,88	-1718	-0,51
Інші операційні витрати	197946	7,27	200416	6,36	288693	7,38	88277	1,03
Разом	2721434	100,00	3152908	100,00	3910212	100,00	757304	

Аналізуючи дані таблиці 3.4, можна зробити висновок, що структура операційних витратах за досліджуваний період не зазнала значних змін. Найбільша частка належить матеріальним витратам у 2021 вони склали 82,21%, а в 2023 році дещо збільшилися і становлять – 83,02%. Частка витрат на оплату праці дещо збільшилася і в 2023 році складала 6,39%, що на 0,17% більше, в порівнянні з 2022 роком. Дещо зменшилася питома вага відрахувань на соціальні заходи. Частка амортизаційних відрахувань за два проаналізовані роки також мають тенденцію до зменшення, коливання становить 0,51% в 2023 році в порівнянні з 2022 роком. Частка інших операційних витрат за проаналізований період має тенденцію до зростання і в 2023 році збільшилася на 1,03 відсоткових пункти порівняно з 2022 роком.

Крім цього слід зазначити, що фізичний розмір операційних витрат збільшився за досліджуваний період (2021-2023 роки) на 6,94%. Це відбулося за рахунок збільшення всіх складових витрат.

Проаналізуємо динаміку показників фінансових результатів діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки за допомогою показників, що представлені в аналітичній таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

**Динаміка основних показників фінансових результатів діяльності
ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2020-2023 роки**

№	Найменування	Роки			Відхилення			
		2021	2022	2023	Абсолютне (+,-)		Відносне, %	
					2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Чистий дохід від реалізації продукції	3103661	3736091	4857266	632430	1121175	120,38	130,01
2	Собівартість реалізованої продукції	2784504	3090847	3979309	306343	888462	111,00	128,74
3	Валовий прибуток (збиток)	319157	645244	877957	326087	232713	202,17	136,07
4	Інші операційні доходи	23650	47017	19109	23367	-27908	198,80	40,64
5	Адміністративні витрати	33130,00	37602,00	44464	4472	6862	113,50	118,25
6	Витрати на збут	254742,00	296742,00	367149	42000	70407	116,49	123,73
7	Інші операційні витрати	34147,00	65926,00	41416	31779	-24510	193,07	62,82
8	Фінансовий результат від операційної діяльності	20788	291991	444037	271203	152046	1404,61	152,07
9	Дохід від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0,00	0,00
10	Інші фінансові доходи	1512	1745	1836	233	91	115,41	105,21
11	Інші доходи	58650	882	1390	-57768	508	1,50	157,60
12	Фінансові витрати	87142	116777	138408	29635	21631	134,01	118,52
13	Втрати від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0	0
14	Інші витрати	57127	0	0	-57127	0	0	0
15	Фінансовий результат до оподаткування	-63319	177841	308855	241160	131014	-280,87	173,67
16	Витрати з податку на прибуток		22202	53695	22202	31493	0,00	241,85
17	Чистий фінансовий результат	-63319	155639	255160	218958	99521	-245,80	163,94

Показники, що характеризують фінансові результати (табл. 3.5) за досліджуваний період покращилися. Чистий дохід від реалізації продукції за останні три роки збільшився, зокрема в 2023 році порівняно з 2022 роком на 30,01%, з 3736091 тис. грн до 4857266 тис. грн. Розмір витрат також збільшився але темпи зростання значно нижчі порівняно з темпом зростання доходів менший, адже собівартість реалізованої продукції за досліджуваний період зростала у 2022 році – на 11%, у 2023 році – на 28,74%. У 2023 році чистий збільшився на 63,94 збільшується порівняно з 2022 роком і становить 255160 тис. грн.

Прибуток (бухгалтерський) – сума, на яку доходи, перевищують пов’язані з ними поточні витрати. Проаналізуємо розмір прибутку за 2021-2023 роки на ТДВ «Яготинський маслозавод». Для цього скористаємося показниками аналітичної таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Динаміка прибутку ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

Показники	2021	2022	2023	Відхилення			
				абсолютне, тис. грн. (+,-)		відносне, %	
Валовий прибуток	319157	645244	877957	326087	232713	202,17	136,07
Прибуток до оподаткування	-63319	177841	308855	114522	131014	-280,87	173,67
Чистий прибуток	-63319	155639	255160	92320	99521	-245,80	163,94

Відповідно до показників таблиці 3.6, можна зробити висновок про покращення показників фінансового результату та збільшення всіх видів прибутку. В 2021 році товариство отримало збиток у розмірі 63319 тис. грн., в 2022 та 2023 році фінансово-господарська діяльність підприємства була вже прибутковою. У 2023 р. валовий прибуток зріс на 36,07% порівняно з 2022 роком і склав 877957 тис. грн. Абсолютне зростання розміру валового прибутку свідчить про підвищення результативності виробництва – ефективність операційної діяльності.

У 2023 р. підприємство отримало прибуток до оподаткування у розмірі 308855 тис. грн, що на 73,67% більше порівняно з аналогічним показником 2022 року. Чистий прибуток також збільшив свою величину на 63,94% у 2023 р. порівняно з 2022 р. і становить 255160 тис. грн. Постійне збільшення чистого прибутку є сталим джерелом фінансування розвитку виробництва, виплати дивідендів, створення резервних фондів, задоволення соціальних і матеріальних потреб працівників підприємства.

За даними офіційного сайту АТ Молочний Альянс, на сьогодні Яготинський маслозавод випускає 36 видів молочної продукції під ТМ «Яготинське»: масло, молоко, сметану, кефір, ряжанку, термостатну молочну продукцію, м'які і кисломолочні сири, йогурти, ноу-хау підприємства – питну закваску з наповнювачами та без них, а також новинки: функціональний кисломолочний продукт Геролакт, Какао на молоці, Велике молоко та кефір.

Відповідно до інформації наведеної на сайті <https://milkalliance.com.ua/products/tm-yagotynske> номенклатура всієї продукції залежно від виду упаковки та розміру налічує 120 видів різної молочної продукції для дорослих, та 34 номенклатурні види продукції для дітей.

Проаналізуємо динаміку та структуру прибутку за сегментами виробництва в розрізі видів продукції на ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки за допомогою інформації, що наведена в таблиці 3.7.

Аналіз показників прибутку за сегментами виробництва, що наведені в таблиці 3.7, дозволяє зробити висновки, що за досліджуваний період ТДВ «Яготинський маслозавод» отримав позитивний фінансовий результат майже за всією номенклатурою виробництва. В 2023 році виробництво та реалізація іншої молочної продукції було збиткове. Результатом виробництва та реалізації основних видів продукції є прибуток.

Результативний показник в динаміці значно покращився за всіма видами, так прибуток від реалізації кисломолочної продукції в 2023 році

порівняно з 2022 роком збільшився на 130%, вершків – 46,71%; молока – 45,25%; сирно-творожної продукції на 44,34%%.

Таблиця 3.7

Динаміка фінансових результатів за сегментами виробництва продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

№	Найменування	Роки			Відхилення			
		2021	2022	2023	Абсолютне (+,-)		Відносне, %	
					2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Масло	60901	112033	69626	51132	-42407	183,96	62,15
2	Сирно-творожна	38995	70866	102289	31871	31423	181,73	144,34
3	Молоко	77337	155518	226316	78181	70798	201,09	145,52
4	Вершки	13494	29415	43154	15921	13739	217,99	146,71
5	Сметана	41003	85461	113379	44458	27918	208,43	132,67
6	Кисломолочна	46187	105949	244146	59762	138197	229,39	230,44
7	Дитяче харчування	34318	70884	90491	36566	19607	206,55	127,66
8	Інша молочна продукція	6921	15118	-11443	8197	-26561	218,44	-75,69
	Всього	319156	645244	877958	326088	232714	202,17	136,07

Структуру фінансових результатів за сегментами виробництва в ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки подано в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Структура фінансових результатів за сегментами виробництва продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

№	Найменування	Роки			Відхилення абсолютне (+,-)	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
1	Масло	19,08	17,36	7,93	-1,72	-9,43
2	Сирно-творожна	12,22	10,98	11,65	-1,24	0,67
3	Молоко	24,23	24,10	25,78	-0,13	1,68
4	Вершки	4,23	4,56	4,92	0,33	0,36
5	Сметана	12,85	13,24	12,91	0,40	-0,33
6	Кисломолочна	14,47	16,42	27,81	1,95	11,39
7	Дитяче харчування	10,75	10,99	10,31	0,23	-0,68
8	Інша молочна продукція	2,17	2,34	-1,30	0,17	-3,65
	Всього	100	100	100		

За досліджуваний період в структурі фінансових результатів не відбулося значних змін. Найбільша частка належить прибутку від реалізації

кисломолочної продукції – 27,81%; прибуток від реалізації молока – 25,78%; сметана – 12,91%. Дещо зменшилася частка прибутку від реалізації масла з 29,08% в 2021 році до 7,93% в 2023 році.

Структуру прибутковості основних видів продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки унаочнено на рисунку 3.1.

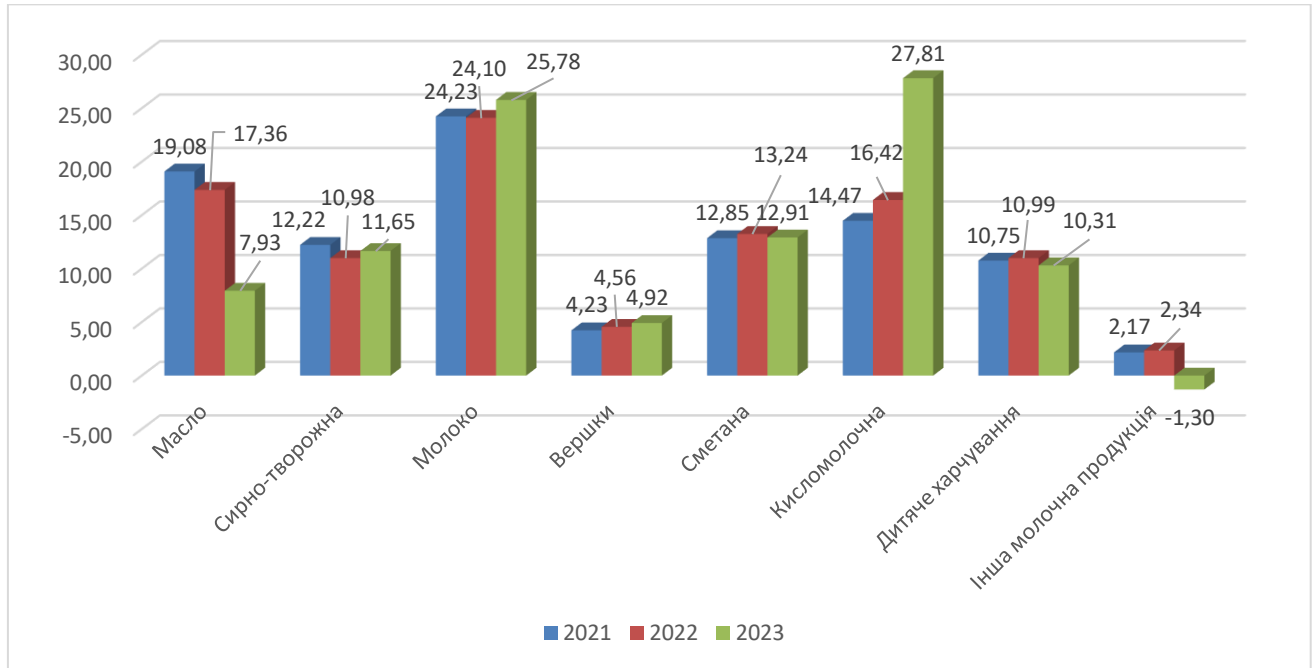

Рис. 3.1. Структура прибутку від основних видів продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

3.2. Оцінка фінансового стану підприємства

Проаналізуємо показники фінансового стану, розпочнемо з показників фінансової стійкості, що дозволить оцінити ступінь залежності підприємства від позикового капіталу.

Фінансова стійкість – це стан майна підприємства, що гарантує йому платоспроможність. Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні окупитись за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

Проаналізуємо ступінь фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві за допомогою показників наведених в аналітичній таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

**Показники оцінки фінансової стійкості ТДВ «Яготинський
маслозавод» за 2021-2023 роки**

Показники	Формула	Нормативне значення	2021	2022	2023	Відхилення абсолютне (+ -)	
						2022 до 2021	2023 до 2022
Коефіцієнт автономії (коефіцієнт концентрації власного капіталу)	Власний капітал / Валюта балансу	>0,5	0,34	0,34	0,39	0	0,05
Коефіцієнт боргового навантаження (коефіцієнт концентрації позикового капіталу)	Позиковий капітал / Валюта пасиву балансу	<0,5	0,66	0,66	0,61	0	-0,05
Коефіцієнт фінансової стійкості	Власний капітал / Залучений капітал	>1,0	0,51	0,51	0,63	0	0,12
Коефіцієнт фінансової залежності	Валюта пасиву балансу / Власний капітал	<2,0	2,97	2,96	2,58	-0,01	-0,38
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	(Власний капітал – Необоротні активи) / Власний капітал	>0	0,18	0,38	0,46	0,2	0,08

Аналіз показників таблиці 3.9 дозволяє зробити висновки, що показники фінансової стійкості дещо нижчі за нормативні значення, але позитивним явищем є те, що вони значно покращилися за досліджуваний період. Коефіцієнт фінансової автономії або незалежності (коефіцієнт концентрації власного капіталу) – характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів; його незалежність від позикових джерел. Позитивною тенденцією збільшення коефіцієнта за досліджуваний період. Відповідно до розрахункових значень,

34-39% активів підприємства сформовані за рахунок власних коштів, це дещо нижче нормативного значення, тому підприємству необхідно зміцнити свою незалежність від кредиторів. Коефіцієнт боргового навантаження (коефіцієнт концентрації позикового капіталу) є протилежним до коефіцієнту автономії та дозволяє визначити частку активів підприємства, що фінансуються за рахунок довгострокових та короткострокових позикових ресурсів. Критичним значенням коефіцієнта вважається 0,5. Позитивною тенденцією є зменшення коефіцієнта, що і відбулося у 2023 р. Коефіцієнт фінансової стійкості показує частку стабільних джерел фінансування в їхньому загальному обсязі. Позитивною є тенденція збільшення коефіцієнта. У 2023 р. даний показник збільшився з 0,51 до 0,63. Це свідчить про необхідність підприємства залучати зовнішні джерела фінансування. Коефіцієнт фінансової залежності характеризує, скільки одиниць сукупних джерел припадає на одиницю власного капіталу. Тобто, у 2021 р. 2,97 грн. загальної вартості майна підприємства припадає на 1 грн. власних коштів, у 2022 р. – 2,96 грн. та у 2023 р. – 2,58 грн. Позитивною є тенденція зменшення показника, що і відбулося на підприємстві. Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує частку власних коштів, вкладених в оборотні активи. Позитивною динамікою є збільшення показника. За досліджуваний період (2021-2023 рр.) цей показник зріс з 0,18 до 0,26, що вказує на достатність фінансування оборотних активів.

Отже, аналіз фінансової стійкості ТДВ «Яготинський маслозавод» показав, що підприємство повинно нарощувати розмір власного капіталу, проводити політику щодо зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Основними показниками, що визначають ліквідність підприємства з позиції короткострокової перспективи, є коефіцієнт абсолютної, швидкої та поточної ліквідності. Вони вказують на збалансованість поточних зобов'язань та оборотних активів підприємства та свідчать про рівень ризику наявності розривів у платіжному календарі. Значення цих коефіцієнтів, що

знаходиться в межах нормативних значень, свідчать про збалансованість структури капіталу, здатність суб'єкта господарювання відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями, тобто вчасно погашати наявні борги та правильно організувати готівкові та безготівкові розрахунки підприємства. Ці показники наведені в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Показники ліквідності ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

№	Найменування	Роки			Відхилення абсолютне	
		2021	2022		2022 до 2021	2023 до 2022
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,040	0,007	0,14	-0,033	0,13
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,264	1,328	1,47	0,064	0,14
3	Коефіцієнт загальної ліквідності	1,432	1,472	1,65	0,041	0,18
4	Коефіцієнт платоспроможності	0,040	0,007	0,61	-0,033	-0,05
5	Коефіцієнт покриття запасів	6,894	9,700	14,30	2,80	4,60

Аналіз показників наведених в таблиці 3.10, дозволяє зробити висновок, що коефіцієнт загальної ліквідності знаходиться в межах нормативного значення. Щодо коефіцієнта швидкої ліквідності, який показує частку зобов'язань, яку можна погасити не лише за рахунок грошових коштів, але й за рахунок повернення дебіторської заборгованості, можемо зробити висновок, що в підприємства за період 2021-2023 років було достатньо ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку за зобов'язаннями, адже показник відповідав нормативному значенню і становив 1,47.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє частку поточних зобов'язань підприємства, яка може бути погашена негайно, тобто за рахунок грошей та їх еквівалентів. За досліджуваний період значення цього показника нижче нормативного, але позитивним моментом є збільшення його значення в 2023 році.

Проаналізуємо узагальнюючі показники рентабельності, які визначають ефективність використання всіх ресурсів підприємства (табл. 3.11).

Таблиця 3.11

Динаміка рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

Показники	Формула	2021	2022	2023	Відхилення абсолютне (+ -)	
					2022 до 2021	2023 до 2022
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів	-4,02	7,67	12,17	11,69	4,50
Рентабельність власного капіталу, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу	-11,96	22,72	6,53	34,68	-16,19
Рентабельність операційної діяльності, %	Прибуток від операційної діяльності / Операційні витрати	11,73	20,47	27,85	8,74	7,38
Рентабельність продукції, %	Валовий прибуток / Собівартість реалізованої продукції	11,46	20,88	22,06	9,41	1,19
Рентабельність продажу, %	Валовий прибуток / Чистий дохід від реалізації продукції	10,28	17,27	18,08	6,99	0,80

За досліджуваний період 2021-2023 роки майже всі показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод» збільшилися. Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком характеризує, скільки чистого прибутку припадає на одиницю коштів, інвестованих в активи. Рентабельність капіталу за чистим прибутком у 2023 р. складає 12,17%, тобто 12,17 грн. чистого прибутку припадає на 1 грн. інвестованих в активи коштів. За аналізований період цей показник має тенденцію до збільшення. Факторами такого підвищення є оптимізація структури оборотних активів і підвищення суми чистого прибутку.

Рентабельність власного капіталу характеризує, скільки припадає чистого прибутку на одиницю власного капіталу. Даний показник в 2023 році порівняно з 2022 роком зменшився і склав 6,53%. Основним фактором зниження цієї рентабельності є збільшення суми власного капіталу

Рентабельність операційної діяльності характеризує окупність витрат в операційній діяльності. Він відображає результати роботи підприємства, оскільки при його розрахунку враховуються не лише реалізаційні, а й позареалізаційні результати, що належать до основної діяльності. У 2023 р. даний показник збільшився на 7,38 відсотки порівняно з аналогічним показником 2022 року і становив 27,85%.

Рентабельність продукції характеризує ступінь прибутковості продукції щодо витрат, пов'язаних з її виробництвом та реалізацією, або щодо ціни. Показник рентабельності продукції вказує на ступінь привабливості виробництва певної продукції порівняно з іншою. У 2023 р. рентабельність склала 22,06%, що на 1,19% більше порівняно з 2022 роком.

Рентабельність продажу характеризує розмір прибутку, що надходить на підприємство з кожної гривні від продажу продукції (робіт, послуг). Цей показник майже не змінився в 2023 році порівняно з 2022 роком і склав відповідно 18,08%.

Показники даної групи дають уявлення про те, наскільки ефективно підприємство здійснює свою діяльність, контролює витрати на виробництво і реалізацію продукції, і який чистий прибуток при цьому отримує. Нормативного значення для коефіцієнтів рентабельності не існує, але є загальне правило, чим вище значення коефіцієнту, тим краще. Збільшення коефіцієнтів протягом звітного періоду свідчить про покращання результатів діяльності підприємства.

Висновки до розділу III

Проведений аналіз результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» свідчить, що результати діяльності підприємства є позитивні,

фінансовий стан задовільний, за 2021-2023 роки доходи підприємства стабільно зростали і в 2023 році склали 4879601,00 тис. грн., що на 28,89% більше порівняно з 2022 р. У 2023 р. чистий дохід від реалізації продукції зріс на 30,01 % і складав 4857266 тис. грн., що на 1753605 тис. грн більше порівняно з 2022 роком.

Структура доходів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки майже не змінилася. Найбільша частка у доходах підприємства належить чистому доходу від реалізації продукції, також необхідно відзначити зростання питомої ваги даного показника

За досліджуваний період на підприємстві збільшилися всіх видів прибутку. В 2021 році товариство отримало збиток у розмірі 63319 тис. грн., в 2022 та 2023 році фінансово-господарська діяльність підприємства була вже прибутковою. У 2023 р. валовий прибуток зріс на 36,07% порівняно з 2022 роком і склав 877957 тис. грн. Абсолютне зростання розміру валового прибутку свідчить про підвищення результативності виробництва – ефективність операційної діяльності.

ТДВ «Яготинський маслозавод» за останні три отримав прибуток за сегментами виробництва. В структурі фінансових результатів найбільша частка належить прибутку від реалізації кисломолочної продукції - 27,81%; прибуток від реалізації молока – 25,78%; сметана – 12,91%. Дещо зменшилася частка прибутку від реалізації масла з 29,08% в 2021 році до 7,93% в 2023 році.

Аналіз показників фінансового стану дозволяє зробити висновки про фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність і рентабельність діяльності підприємства. Зокрема показники фінансової стійкості та деякі показники ліквідності дещо нижчі за нормативні значення, але позитивним явищем є те, що вони значно покращилися за досліджуваний період.

РОЗДІЛ IV

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

4.1. Підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за рахунок виробництва нової продукції

Одним із напрямів підвищення результативності діяльності підприємств є розширення асортименту продукції за рахунок впровадження нових видів продукції. Виходячи із критеріїв результативності, які були розглянуті в розділі 1, зазначений напрямок спрямований на підвищення прибутковості та інноваційності діяльності підприємства, покращення положення на ринку.

Для ТДВ «Яготинський маслозавод» пропонується та випуск нової продукції м'якого натурального сиру з різноманітними добавками та смаками.

На сьогоднішній день ТДВ «Яготинський маслозавод» є одним із визнаних лідерів з виробництва молочної продукції в Україні. Історія маслозаводу бере свій початок ще з часів Радянського Союзу. Завод було введено в дію у 1956 році як підприємство з виробництва масла. У 2005-2006 роках, після входження до складу холдингу «Молочний альянс» на підприємстві проведено заміну виробничого обладнання.

Напрями діяльності підприємства:

- виробництво масла тваринного, продукції з незбираного молока;
- виробництво сирів кисломолочних;
- виробництво сухої молочної сироватки;
- оптово-роздрібна і фірмова торгівля;
- виробництво інших продовольчих товарів.

Враховуючи діяльність досліджуваного підприємства та досвід успішної маркетингової діяльності, можна зробити висновки про доцільність розширення товарного асортименту.

Основні цілі та результати, які очікуються від реалізації проекту:

- збільшення виробничих потужностей підприємства;
- розширення асортименту продукції з випуску нової продукції – кисломолочного сиру з різноманітними добавками та смаками;
- збільшення обсягів виробництва та реалізації нової продукції;
- збільшення доходів від реалізації продукції та підвищення загальної прибутковості підприємства.

Основні параметри проекту:

1. Етапи проекту:

- розробка концепції нового товару (передбачає аналіз ринку, споживчих уподобань, конкурентного середовища та вибір стратегії розробки товару;
- маркетингове дослідження та аналіз цільового сегменту ринку;
- розробка рецептури та технологічних процесів (тестування різних рецептур, вибір інгредієнтів і обґрунтування технологічних процесів виробництва);
- модернізація виробничих потужностей та закупівля обладнання;
- підготовка персоналу та його навчання;
- виробництво пробної партії та проведення тестування в умовах ринку;
- маркетингова кампанія щодо супроводу виведення нового товару на ринок;
- масове виробництво.

2. Тривалість проекту: 3 роки.

3. Бюджет проекту:

- ціна модернізації обладнання, виробничих площ та процесів – 15000000 грн.;
- витрати на розробку та тестування нового продукту – 7000000 грн.;
- інші витрати (навчання персоналу, маркетинг тощо) – 5000000 грн.

Загальний бюджет: 27 000 000 грн.

4. Очікувані доходи:

– прогнозний валовий дохід від продажу нової продукції – 30000000 грн.;

– очікуваний річний валовий прибуток – 10000000 грн.

Отже, цей проект спрямований на розвиток підприємства через випуск нової продукції, що підвищить конкурентоспроможність на ринку та забезпечить додаткові доходи. Його реалізація дозволить розширити асортимент продукції та зайняти нові позиції на ринку молочної продукції.

Орієнтований обсяг виробництва можна визначити на основі потужності нового обладнання та очікуваних технологічних можливостей.

Грошові потоки будуть складатися з доходів від реалізації продукції та витрат на виробництво та управління проектом. Це включає витрати на обладнання, заробітну плату працівникам, витрати на сировину та інші витрати.

Для оцінки доцільності реалізації проекту необхідно провести аналіз безбитковості.

ТДВ «Яготинський маслозавод» при реалізації проекту щодо введення в дію лінії по виробництву нової продукції при повному завантаженні потужностей може виготовити 30000 упаковок продукції. Ціна реалізації виготовленої продукції 60 грн. за 1 упаковку. Про витрати є наступні дані (табл. 4.1).

Таким чином, точка безбитковості відповідає обсягу реалізації продукції в 10000 упаковок.

Зобразимо графічно точку безбитковості (рис. 4.1).

Проаналізуємо як зміниться точка безбитковості при варіації ціни.

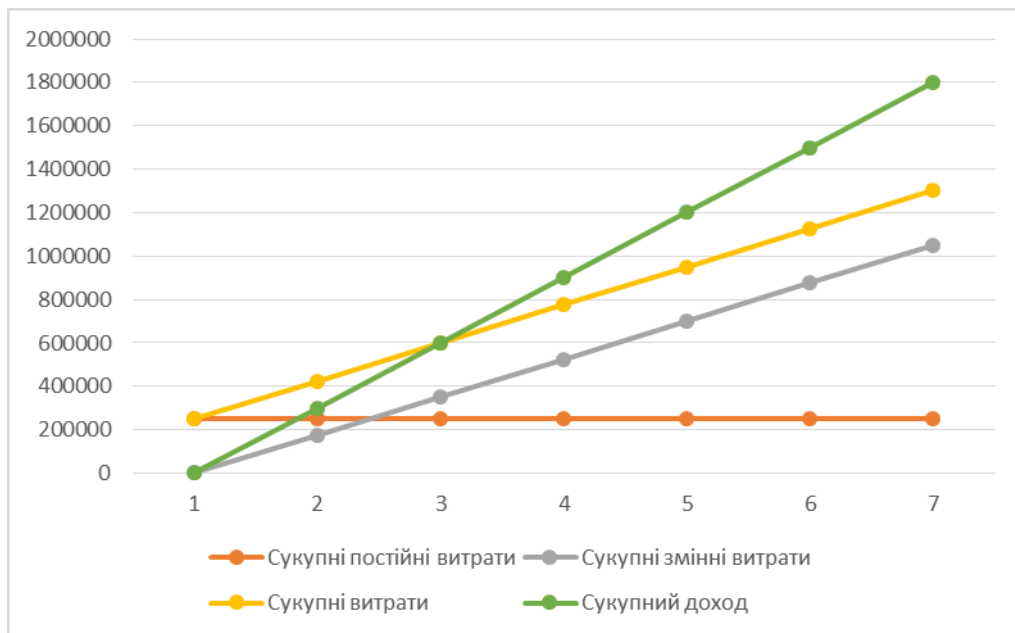
При зниженні ціни на 10% (до 54 грн.) точка безбитковості матиме наступне значення:

$$ТБ = \frac{ПВ}{Ц - ЗВ_{од.пр.}} = \frac{250000}{54 - 35} = 13157,9 \text{ упаковок}$$

Таблиця 4.1

Вихідні та розрахункові дані для проведення аналізу беззбитковості виробництва нової продукції ТДВ «Яготинський маслозавод», тис. грн.

Кількість продукції, уп.	Сукупні постійні витрати	Сукупні змінні витрати	Сукупні витрати	Сукупні витрати на 1 уп.	Сукупний дохід	Прибуток (збиток)
0	250000	0	250000	0,0	0	-250000
5000	250000	175000	425000	85,0	300000	-125000
10000	250000	350000	600000	60,0	600000	0
15000	250000	525000	775000	51,7	900000	125000
20000	250000	700000	950000	47,5	1200000	250000
25000	250000	875000	1125000	45,0	1500000	375000
30000	250000	1050000	1300000	43,3	1800000	500000

ПВ – постійні витрати, ЗВ – змінні витрати, СВ – сукупні витрати, СД – сукупний дохід

Рис. 4.1. Графік беззбитковості виробництва нової продукції ТДВ «Яготинський маслозавод»

При підвищенні ціни на 5% (до 63 грн.) точка беззбитковості матиме наступне значення:

$$ТБ = \frac{ПВ}{Ц - ЗВ_{од.пр.}} = \frac{250000}{63 - 35} = 8928,6 \text{ упаковок.}$$

Тобто, на основі аналізу безбитковості можна зробити висновок, що проект організації виробництва нової продукції доцільний для реалізації, оскільки дозволяє забезпечити високий рівень безпеки операційної діяльності. Можливі коливання ціни не вплинуть на безпечність виробництва нової продукції.

Для обґрунтування фінансової доцільності реалізації проекту використаємо метод інвестиційного аналізу, зокрема шляхом дисконтування прогнозних грошових потоків визначимо чистий приведений прибуток та індекс рентабельності інвестицій.

В таблиці 4.2 наведено прогнозні витрати та грошові надходження, а також розрахункові значення інвестиційних показників.

Таблиця 4.2

Вихідні та розрахункові дані для визначення інвестиційних показників прогнозованої результативності виробництва нової продукції

ТДВ «Яготинський маслозавод»

Рік існування проекту t	Витрати IC_t , млн. грн.	Грошові надходження P_t , млн. грн.	$P_t - IC_t$	$\frac{P_t - IC_t}{(1+r)^t}$
1-й	10	0	-10	-9,09
2-й	10	5	-5	-4,13
3-й	7	10	3	2,25
4-й	0	10	10	6,83
5-й	0	15	15	9,31
Разом	27	40	13	5,17

Норма дисконту – 10%.

Таким чином, $NPV = 5,17$, що свідчить про те, що проект є вигідним.

Формула чистого приведенного прибутку за модифікованою методикою:

$$NPV = \sum \frac{P_t}{(1+r)^t} - \frac{IC_t}{(1+r)^t}$$

Спочатку продисконтуємо грошові надходження P_t :

$$\text{Власний проект: } \frac{5}{(1,1)^2} + \frac{10}{(1,1)^3} + \frac{10}{(1,1)^4} + \frac{15}{(1,1)^5} = 27,79 \text{ тис.грн}$$

Далі продисконтуємо витрати IC_t

$$\text{Власний проект: } \frac{10}{1,1} + \frac{10}{(1,1)^2} + \frac{7}{(1,1)^3} = 22,61 \text{ тис.грн}$$

Чистий приведений прибуток:

$$NPV = 27,79 - 22,61 = 5,17$$

Індекс рентабельності інвестицій розраховується за формулою:

$$PI = \sum \frac{P_t}{(1+r)^t} \div \sum \frac{IC_t}{(1+r)^t}$$

$$PI = 27,79 \div 22,61 = 1,23$$

Таким чином, проект щодо випуску нової продукції є доцільним з фінансової точки зору. Чистий приведений прибуток (*NPV*) для власного проекту склав 5,17 млн. грн. Це свідчить, що підприємство після реалізації проекту можна отримати додатковий прибуток в розмірі 5,17 млн. грн.

Індекс рентабельності інвестицій (*PI*) склав 1,23. Це означає, що на кожен вкладений гривню у проект планується отримати віддачу в розмірі 1,23 грн. Такий показник свідчить про те, що проект є прибутковим та може бути вигідним для реалізації досліджуваного підприємства.

4.2. Підвищення результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» шляхом встановлення нової технологічної лінії

З метою виробництва якісної та конкурентоспроможної продукції, а також збільшення виробничих потужностей ТДВ «Яготинський маслозавод», пропонується встановити автоматизовану лінію «Master Technology», яка дозволяє здійснювати розлив цільномолочної продукції.

Переваги даної лінії:

- продукцію можна відправляти споживачеві вже через 60-80 хвилин;
- повністю автоматизований процес виробництва, що не потребує ручної праці і в свою чергу попереджує забруднення сторонньою мікрофлорою.

1. Основні цілі реалізації проекту:

- виробництво якісної продукції;
- збільшення виробничих потужностей;
- збільшення доходів за рахунок реалізації готової продукції;

2. Основні параметри проекту:

- проектно-конструкторські роботи;
- придбання та транспортування обладнання;
- монтажні роботи;
- пусконаладжувальні роботи;
- навчання персоналу та інструктаж осіб, відповідальних за експлуатацію обладнання;
- виробництво пробної партії продукції;
- організація та планування масового виробництва.

Тривалість проекту: 4 роки

Бюджет проекту:

- ціна лінії – 900 тис. грн.
- транспортні витрати – 45 тис. грн.
- монтаж – 72 тис. грн.

Разом – 1017 тис. грн

На основі методики інвестиційного аналізу визначимо:

- чистий приведений прибуток за звичайною та модифікованою методикою;
- індекс рентабельності інвестицій;
- термін окупності інвестицій.

Необхідний обсяг інвестицій на встановлення нової лінії для розливу цільномолочної продукції – 1017 тис. грн. Тривалість проекту – 4 роки. В перший рік планується виготовити 730000 т продукції. В другий рік планується збільшити обсяг виробництва до 850000 т, в третій 920000 т і четвертий – 970000 т.

Визначимо витрати і доходи та занесемо отримані дані в таблицю 4.3.

Чистий приведений прибуток за звичайною методикою:

$$NPV = \sum \frac{P_t - IC_t}{(1+r)^t}$$

Враховуючи особливості даного проекту рівень ставки дисконту

встановимо на рівні 20% ($r = 20\%$). Тоді

$$NPV = \frac{67\,890\,000 - 49\,129\,000}{(1+0,2)^1} + \frac{79\,050\,000 - 57\,205\,000}{(1+0,2)^2} + \frac{85\,560\,000 - 61\,916\,000}{(1+0,2)^3} + \frac{90\,210\,000 - 65\,281\,000}{(1+0,2)^4} = 56509263 \text{ грн.}$$

Таблиця 4.3

Розподіл витрат та прибутків по проекту за роками

Роки	Плановий обсяг	Витрати (інвестиції), грн.	Доходи грн.
1	730000	49129000	67890000
2	850000	57205000	79050000
3	920000	61916000	85560000
4	970000	65281000	90210000

Чистий приведений прибуток за модифікованою методикою:

$$NPV = \sum \frac{P_t}{(1+r)^t} - \sum \frac{IC_t}{(1+r)^t}$$

Дисконтовані доходи: $\frac{67\,890\,000}{(1+0,2)^1} + \frac{79\,050\,000}{(1+0,2)^2} + \frac{85\,560\,000}{(1+0,2)^3} + \frac{90\,210\,000}{(1+0,2)^4} = 204488773$

грн.

Дисконтовані витрати: $\frac{49\,129\,000}{(1+0,2)^1} + \frac{57\,205\,000}{(1+0,2)^2} + \frac{61\,916\,000}{(1+0,2)^3} + \frac{65\,281\,000}{(1+0,2)^4} = 147979510$ грн.

$$NPV = 204488773 - 147979510 = 56509263 \text{ грн.}$$

Індекс рентабельність інвестицій:

$$PI = \sum \frac{P_t}{(1+r)^t} \div \sum \frac{IC_t}{(1+r)^t}$$

$$PI = 204488773 \div 147979510 = 1,382$$

Таким чином, провівши необхідні розрахунки проект можна вважати інвестиційно привабливим, оскільки $NPV > 0$, $PI > 1$.

Проведемо аналіз беззбитковості.

Максимальна потужність лінії становить 2000 т в день, відповідно, річна виробнича потужність лінії становить 730000 т в рік.

Обсяг постійних витрат наведено в табл. 4.4.

Таблиця 4.4

Постійні витрати в розрахунку на рік

№	Стаття витрат	Сума, тис. грн.
1	Амортизація (прямолінійним методом зі строком корисного використання 4 роки)	254
2	Адміністративні витрати	5178
3	Заробітна плата допоміжного персоналу	12392
4	Інші постійні витрати	9978
	Разом	27802

Обсяг змінних витрат на 1 т продукції наведено в таблиці 4.5.

Таблиця 4.5

Змінні витрати на 1 т продукції

№	Стаття витрат	Витрати на	
		1 т, грн.	річний обсяг продукції, тис.грн.
1	Сировина та матеріали	20,78	15169,4
2	Енергія та паливо	8,92	6511,6
3	Заробітна плата виробничого персоналу	5,72	4175,6
4	Упаковка	1,04	759,2
5	Інші змінні витрати	5,92	4321,6
	Разом	21,6	30937,4

На основі визначених витрат розрахуємо точку беззбитковості табличним способом (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Дані про витрати та визначення точки беззбитковості, тис. грн.

Кількість продукції, шт.	Сукупні постійні витрати	Сукупні змінні витрати	Сукупні витрати	Сукупний дохід	Прибуток (збиток)
0	27802	0	27802	0	-27802
91	27802	3867	31669	9428	-22242
183	27802	7734	35537	18855	-16681
274	27802	11602	39404	28283	-11121
365	27802	15469	43271	37711	-5560
456 - ТБ	27802	19336	47138	47139	0
548	27802	23203	51005	56566	5561
639	27802	27070	54872	65994	11122
730	27802	30937	58740	75422	16682

Отже, безбитковий обсяг реалізації продукції становить 456 тис. т.
Зобразимо точку безбитковості зображено на графіку (рис. 4.2).

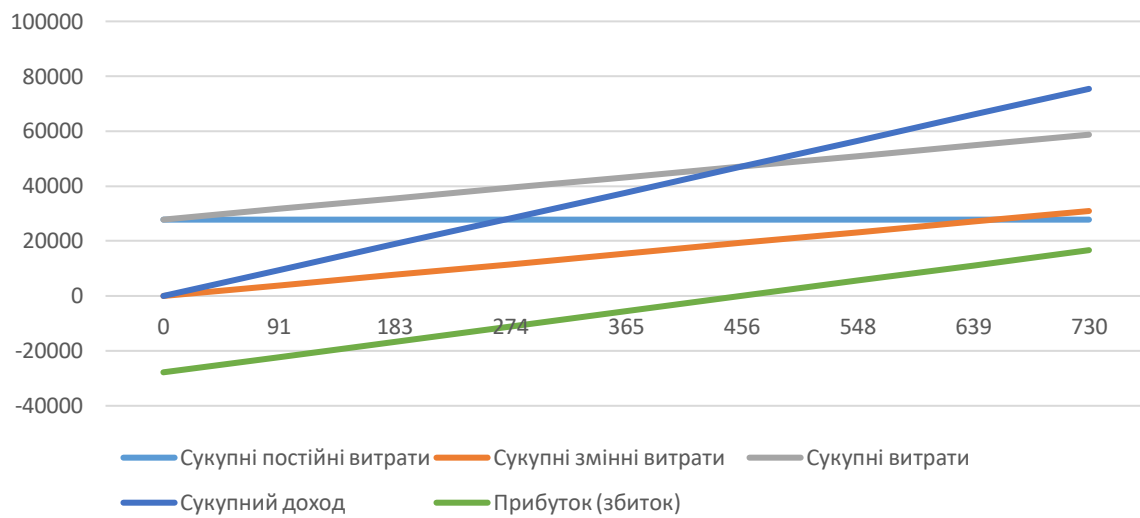

Рис. 4.2. Графік безбитковості виробництва

Складемо робочу структуру запропонованого проекту (рис. 4.3). Робоча структура – це декомпозиція проекту на окремі групи робіт та окремі роботи, що складають його основу.

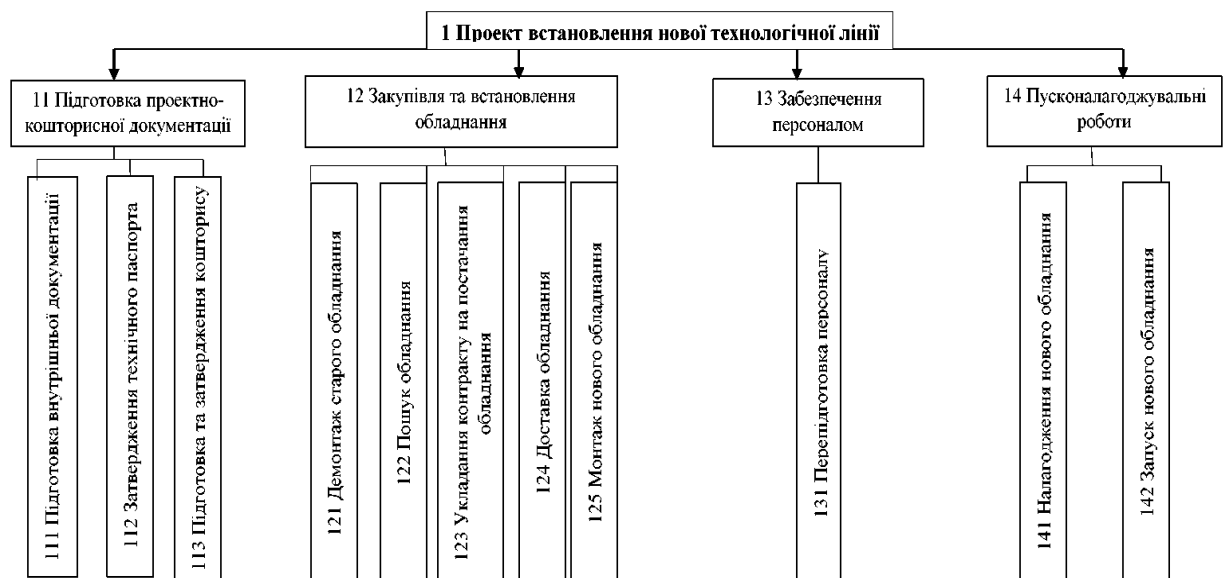

Рис. 4.3. Робоча структура встановлення нової технологічної лінії в ТДВ «Яготинський маслозавод»

На основі складеної робочої структури проекту сформуємо ВЧР-каталог, в якому узагальнимо інформацію про витрати, час та ресурси, що потрібні для виконання робіт проекту.

Таблиця 4.7

ВЧР-каталог проекту встановлення нової технологічної лінії в ТДВ
«Яготинський маслозавод»

Код роботи	Попередня робота	Зміст роботи	Витрати, тис. грн.	Тривалість, тижнів	Необхідні ресурси
111	-	Підготовка внутрішньої документації		4	Людські ресурси
112	-	Затвердження технічного паспорта		5	Людські ресурси
113	-	Підготовка та затвердження кошторису		8	Людські ресурси
121	-	Демонтаж старого обладнання	4,3	7	Людські ресурси
122	-	Пошук обладнання		3	Людські ресурси
123	111, 112, 113	Укладання контракту на постачання обладнання		3	Людські ресурси
124	121, 122	Доставка обладнання	2,5	4	Транспорт
125	123, 124	Монтаж нового обладнання	5,5	7	Інструменти
131	123, 124	Перепідготовка персоналу		4	Людські ресурси
141	125, 131	Налагодження нового обладнання	4,2	4	Інструменти
142	141	Запуск нового обладнання		2	

На основі сформованого ВЧР-каталога складемо сітковий графік проекту (рис. 4.4) та визначимо на його тривалість.

На основі сіткового графіка можна стверджувати, що тривалість проекту складає 24 тижні. Критичний шлях є послідовністю робіт 121 – 124 – 125 – 141 – 142. Крім того, сітковий графік встановлює послідовність виконання робіт проекту, що визначає робоча структура, а також їх тривалість, дати початку та закінчення, запас часу.

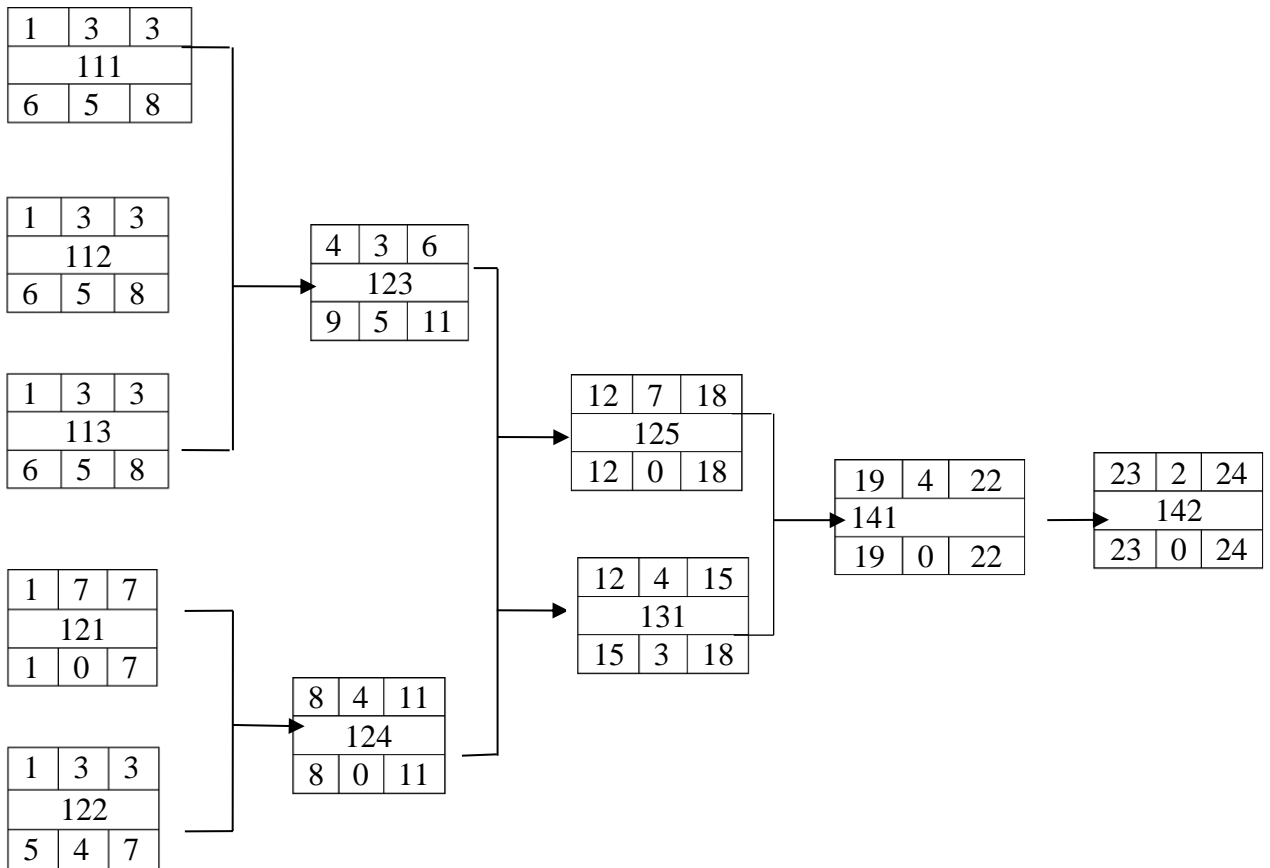

Рис. 4.4. Сітковий графік проекту встановлення нової технологічної лінії в ТДВ «Яготинський маслозавод»

На основі сформованих ВЧР-каталога та сіткового графіка складемо календарний графік проекту у формі діаграми Гантта (рис. 4.5).

Таким чином, результати аналізу беззбитковості та інвестиційного аналізу свідчать, що запропонований проект встановлення нової технологічної лінії по розливу цільномолочної продукції в ТДВ «Яготинський маслозавод» є вигідним і доцільним для реалізації. Такі інструменти проектного менеджменту як робоча структура проекту, ВЧР-каталог, сітковий та календарний графіки дозволяють досягнути основних результативних показників проекту за параметрами обсягів робіт, витрат та часу виконання.

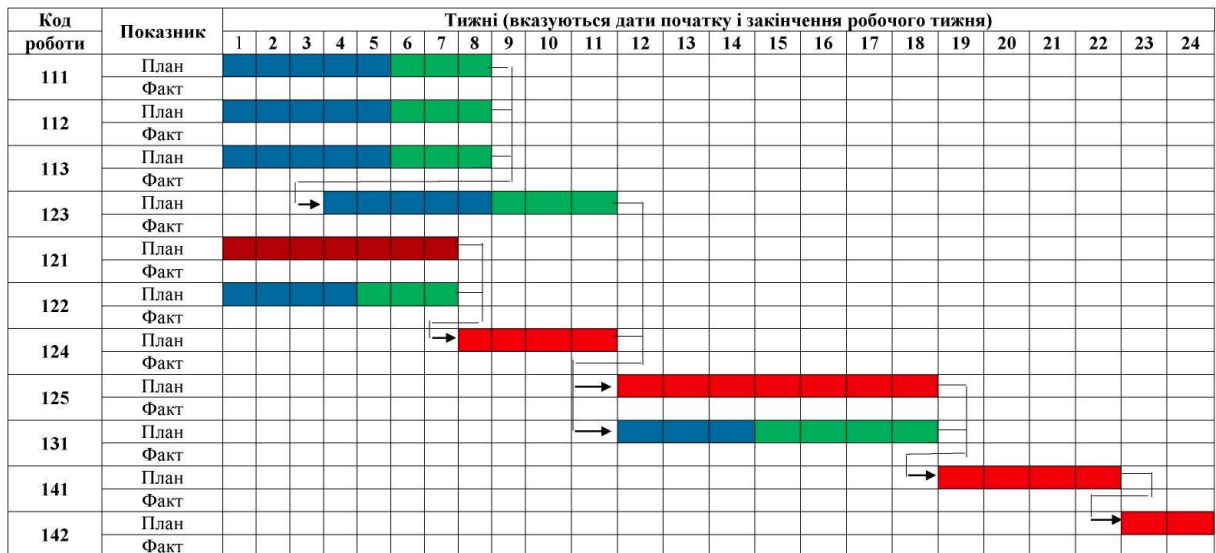

Рис. 4.5. Діаграма Гантта проекту встановлення нової технологічної лінії в ТДВ «Яготинський маслозавод»

Висновки до розділу IV

Для підвищення результативності діяльності підприємств в ТДВ «Яготинський маслозавод» пропонується впровадження нового виду продукції – м'якого натурального сиру з різноманітними добавками та смаками. На основі аналізу беззбитковості встановлено, що запропонований проект має високий рівень безпеки операційної діяльності.

За допомогою інвестиційного аналізу обґрунтовано фінансову доцільність проекту впровадження нового виду продукції. Зокрема, чистий приведений прибуток (NPV) склав 5,17 млн. грн. Індекс рентабельності інвестицій (PI) склав 1,23.

Для організації виробництва якісної та конкурентоспроможної продукції, що користується попитом на ринку, пропонується встановити автоматизовану лінію «Master Technology», яка дозволяє здійснювати розлив цільномолочної продукції.

Результати аналізу доцільності реалізації проекту свідчать про його вигідність та високу фінансову результативність. При обґрунтуванні використовувались методи проектного менеджменту – формування робочої структури проекту, ВЧР-каталога, сіткового та календарного графіків, – що дозволяють досягнути основних результативних показників проекту за параметрами обсягів робіт, витрат та часу виконання.

ВИСНОВКИ

Результативність діяльності підприємства – це рівень досягнення цілей підприємства. Характер результативності діяльності підприємства конкретного підприємства буде визначатися індивідуальним набором та змістом його цілей.

Результативність доцільно характеризувати наступними критеріями: прибутковість, положення на ринку, продуктивність, економічність і дієвість.

Аналіз фінансово-господарської діяльності товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» дозволяє зробити висновок про покращення та підвищення майже всіх розрахованих показників та індикаторів, що характеризують забезпеченість підприємства ресурсами, а також результативність діяльності.

За досліджуваний період збільшилися обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції маслозаводу як в натуральній так і грошовій формі. Зокрема, виробництво кисломолочної продукції в 2023 році збільшилося на 18642 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 923784 тис. грн. в грошовій формі порівняно з 2022 році, відповідно виробництво молока збільшилося на 5997 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 433016 тис. грн. в грошовій формі; виробництво сирно-творожної продукції збільшилося на 448 фізичних одиниць виміру в натуральній формі або на 159376 тис. грн. в грошовій формі. В структурі виробництва за 2023 рік найбільша частка належить кисломолочної продукції – 46,81%; питома вага виробництва молока питного – 33,92%; питома вага виробництва сирно-творожної продукції – 19,36%

Проведений аналіз результативності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» свідчить, що результати діяльності підприємства є позитивні, фінансовий стан задовільний, за 2021-2023 роки доходи підприємства стабільно зростали і в 2023 році склали 4879601,00 тис. грн., що на 28,89% більше порівняно з 2022 р. У 2023 р. чистий дохід від реалізації продукції

зріс на 30,01 % і складав 4857266 тис. грн., що на 1753605 тис. грн більше порівняно з 2022 роком.

Структура доходів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки майже не змінилася. Найбільша частка у доходах підприємства належить чистому доходу від реалізації продукції, також необхідно відзначити зростання питомої ваги даного показника

За досліджуваний період на підприємстві збільшилися всіх видів прибутку. В 2021 році товариство отримало збиток у розмірі 63319 тис. грн., в 2022 та 2023 році фінансово-господарська діяльність підприємства була вже прибутковою. У 2023 р. валовий прибуток зріс на 36,07% порівняно з 2022 роком і склав 877957 тис. грн. Абсолютне зростання розміру валового прибутку свідчить про підвищення результативності виробництва – ефективність операційної діяльності.

ТДВ «Яготинський маслозавод» за останні три отримав прибуток за сегментами виробництва. В структурі фінансових результатів найбільша частка належить прибутку від реалізації кисломолочної продукції - 27,81%; прибуток від реалізації молока – 25,78%; сметана – 12,91%. Деяко зменшилася частка прибутку від реалізації масла з 29,08% в 2021 році до 7,93% в 2023 році.

Аналіз показників фінансового стану дозволяє зробити висновки про фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність і рентабельність діяльності підприємства. Зокрема показники фінансової стійкості та деякі показники ліквідності деяко нижчі за нормативні значення, але позитивним явищем є те, що вони значно покращилися за досліджуваний період.

Для підвищення результативності діяльності підприємств в ТДВ «Яготинський маслозавод» пропонується впровадження нового виду продукції та встановлення нового обладнання.

Використання методів аналізу беззбитковості, інвестиційного аналізу та інструментів проектного менеджменту дозволив зробити висновок, що обидві пропозиції є фінансового вигідними, спрямованні на покращення

параметрів операційної діяльності та загальних показників результативності функціонування ТДВ «Яготинський маслозавод».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення: Монографія / О.І. Амоша, В.П. Антонюк, А.І. Землянкін та ін. / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2007. – 328 с.
2. Афанасьев Н. В. Управление развитием предприятия : монография / Н. В. Афанасьев, В. Д. Рогожин, В. И Рудыка. – Х. : ИД «ИНЖЭК», 2003. – 184 с.
3. Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. Економіка підприємства. Навч. посібник.-Львов: „Сполом”, 2000.-212с.
4. Воронкова А.Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация. Монография. – Луганск: Изд-во Восточнoукраинского национального университета, 2000. – 315 с.
5. Головатюк В.М., Соловійов В.П. Концепція моделі вимірювання і оцінки інноваційного потенціалу // Проблеми науки. – 2009. – № 9 - С. 21-27.
6. Гринько Т.В. Управління змінами та розвитком підприємства : навч. посіб. / Т.В. Гринько, Т.З. Гвініашвілі ; Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Дніпро : Біла К.О. [вид.], 2019. – 364 с.
7. Гриньова, В. М. Процес підготовки реструктуризації підприємств машинобудування : організація управління : монографія / В. М. Гриньова, М. В. Новікова. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 240 с.
8. Діагностика стану підприємства: теорія і практика: Монографія / За заг. ред. проф. А.Е. Воронкової. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2006. – 448 с.
9. Економіка підприємства: Навч. посіб. / Б.Г. Шелегеда, Н.В. Касьянова, А.Я. Берсуцький, І.В. Савченко та ін.; Під ред. Б.Г. Шелегеда. – Донецьк: ДонУЕП, 2006. – 394 с.
10. Економіка підприємства: Навч. посібник / За заг. ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – 780 с.

11. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 648 с.
12. Економіка підприємства: підручник / за заг. та наук. ред. Г.О. Швиданенко. – [вид. 4-те, перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2009. – 816 с.
13. Економіка підприємства: Підручник / За ред. А.В. Шегда. – К.: Знання, 2006. – 614 с.
14. Економіка підприємства: Підручник / М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.П. Наливайко та ін.; За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 528 с.
15. Економіка розвитку : навч. посіб. / О.О. Чередніченко [та ін.]. – Київ : Ямчинський О. В. [вид.], 2022. – 418 с.
16. Економіка розвитку: європейський досвід упровадження досягнень Industries 3.0, 4.0 та 5.0 : навч. посіб. / за ред. д-ра екон. наук, проф. Л.Г. Мельника та Ю.М. Завдов'євої. – Суми : Університетська книга, 2022. – 607 с.
17. Економічний потенціал підприємства : навч. посіб. / за заг. ред. проф. О. Ф. Балацького, проф. О. М. Теліженка. – Суми : Університетська книга, 2014. – 724 с.
18. Економічний потенціал: формування, використання, оцінка: колективна монографія / [О.В. Бабарика, І.І. Бажан, В.М. Беляєва та ін.]. – Донецьк: Юго-Восток, 2011. – 339 с.
19. Збалансована система показників в оцінці діяльності підприємства: Монографія / Л.М. Малярець, А.В. Штеверя. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 180 с.
20. Іванов Ю.Б., Орлов П.А., Іванова О.Ю. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2008. – 352 с.
21. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003 – 278 с.

22. Інноваційний потенціал / Л.В. Беззубко, С.Є. Захаров, Н.М. Свешніков. – Донецьк, 2008. – 202 с.
23. Інноваційний потенціал управління організацією: монографія / Й.М. Петрович, Л.М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 184 с.
24. Інноваційний розвиток та людський потенціал: оцінка та стимулювання / Козенков Д.Є., Вашкелевич В., Солошенко К.М., Якубова Е.П. / Під ред. д.е.н. К.Ф. Ковальчука. – Дніпропетровськ: Системні технології, 2004. – 157 с.
25. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 679 с.
26. Контролінг: навч. посібник / Швиданенко Г.О., Лавренко В.В., Деревянко О.Г., Приходько Л.М. – К. : КНЕУ, 2008. – 264 с.
27. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
28. Кривов'язюк І.В. Підприємство в умовах ринку: Навч. посібник. – К.: «Кондор», 2009. – 840 с.
29. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств: монографія / за ред. Ю.С. Шипуліної. – Суми: ТОВ «ДД «Папірус»», 2012. – 458 с.
30. Мешко Н.П. Механізм управління інвестиційно-інноваційним потенціалом: макрорівень: Монографія. – Д.: Наука і освіта, 2004. – 272 с.
31. Мешко Н.П. Управління інноваційно-інвестиційним потенціалом мезорівня в умовах міжнародної інтеграції: монографія / Н.П. Мешко. – Д.: Вид-во ДНУ, 2008. – 428 с.
32. Осипов В.И. Экономика предприятия: Учебник. – О.: «Маяк». – 2005. – 718 с.
33. Отенко І. П. Стратегічна компетентність підприємства: підходи, концепції, методичне забезпечення : монографія / І. П. Отенко, О. О. Порожняк. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2014. – 368 с.

34. Петренко Л.А. Інноваційний розвиток підприємства: генезис теорії та сучасна практика управління : монографія / Л.А. Петренко ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". – Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 328 с.
35. Петрович Й. М. Теорія організації : підручник / Й. М. Петрович, Л. В. Галаз, К. В. Процак. – Львів : Вид-во «Магнолія 2006», 2013. – 336 с.
36. Піддубна Л.І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання та управління: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 368 с.
37. Пономаренко В.С., Пушкар О.І., Тридід О.М. Стратегічне управління розвитком підприємства. Навчальний посібник. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2002. – 640 с.
38. Прус, Л. Р. Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. / Л. Р. Прус. – Хмельницький : метод.-ред. центр ПВНЗ «УЕП», 2010. – 364 с.
39. Раєвнева, О. В. Управління розвитком підприємства : методологія, механізми, моделі : монографія / О. В. Раєвнева. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 496 с.
40. Стратегічне управління підприємством реального сектору економіки : механізми, методи, моделі / В. М. Андрієнко, Т. В. Белопольська, Я. В. Лендел, О. О. Плахотнік. – Донецьк : ДонНУ, 2012. – 156 с.
41. Сучасні тренди економічного розвитку: Досвід ЄС та практика України : підручник / [Л. Г. Мельник та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Г. Мельника. – Суми : Університетська книга , 2021. – 430, [1] с.
42. Тищенко А. Н. Экономическая результативность деятельности предприятий : монография / А. Н. Тищенко, Н. А. Кизим, Я. В. Догадайло. – Х. : ИД «ИНЖЭК», 2005. – 144 с.
43. Тімонін О.М. Оцінка розвитку промислового підприємства : монографія / О.М. Тімонін, К.В. Діхтяренко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 187 с.

44. Управління ефективністю функціонування і розвитку підприємств : монографія / [Г. О. Швиданенко та ін.] ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". – Київ : КНЕУ, 2016. – 397 с.
45. Федулова І.В. Інноваційний потенціал підприємства / І.В. Федулова, Г.О. Кундєєва. – К.: МВЦ «Медінформ», 2010. – 348 с.
46. Фінансовий аналіз : підручник / Багацька К. В., Говорушко Т. А., Шеремет О. О. ; Нац. ун-т харч. технологій. - Київ : НУХТ, 2014. – 319 с.
47. Цал-Цалко Ю. Фінансовий аналіз: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ Юзеф Цалко. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 565 с.
48. Цал-Цалко Ю.С., Холод Б.І. Економіка підприємства. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 388 с.
49. Чухрай Н.І. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення: Монографія. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2002. – 316 с.
50. Швиданенко Г.О., Олексюк О.І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства. -К.: КНЕУ, 192 с.
51. Drucker P.F. Managing for Results – New York: Harper & Row, 1964. – 348 p.
52. Mescon M.H., Albert M., Khedouri F. Management. 3th ed. – New York: Harper & Row, Publishers Inc, 1988. – 704 p.
53. Pierce II J., Robinson R. Strategic Management. 12th ed. – Boston: McGraw-Hill, 2011. – 560 p.
54. Thompson Jr., Arthur, A., Strickland III, A.,J. Strategic Management: Concepts and Case Studies, 12th Edition – New York: McGraw-Hill, 2003. – 928 p.

ДОДАТКИ

			КОДИ
		Дата	01.01.2022
Підприємство	ТДВ "Яготинський маслозавод"	за ЄДРПОУ	00446003
Територія	Київська область, м.Яготин	за КОАТУУ	UA320402100100944 29
Організаційно- правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників: 901			
Адреса, телефон: 07700 м.Яготин, Шевченка, 213, (04575)5-59-88			
Одиниця виміру: тис.грн. без десятичного знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
☐			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
☒			

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Несоборотні активи			1801001
Нематеріальні активи	1000	4 784	2 901
первісна вартість	1001	11 896	11 532
накопичена амортизація	1002	(7 112)	(8 631)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	444 946	417 251
первісна вартість	1011	733 629	773 761
знос	1012	(288 683)	(356 510)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	52 495	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	936
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші несоборотні активи	1090	19 734	11 491
Усього за розділом I	1095	521 959	432 579

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	166 210	165 657
Виробничі запаси	1101	80 177	75 361
Незавершене виробництво	1102	5 528	6 854
Готова продукція	1103	75 317	80 394
Товари	1104	5 188	3 048
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	443 374	425 104
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	7 737	8 229
з бюджетом	1135	912	1 967
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	19	24
із внутрішніх розрахунків	1145	389 781	495 782
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 765	9 330
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 217	31 692
Готівка	1166	2	2
Рахунки в банках	1167	10 215	31 690
Витрати майбутніх періодів	1170	249	377
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 182	3 879
Усього за розділом II	1195	1 027 446	1 142 041
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	587 459	524 076
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Видучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	592 784	529 401

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	41 870
Інші довгострокові зобов'язання	1515	201 451	205 704
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	201 451	247 574
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	216 608	378 396
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 185	22 096
товари, роботи, послуги	1615	201 194	228 624
розрахунками з бюджетом	1620	4 840	2 338
у тому числі з податку на прибуток	1621	499	0
розрахунками зі страхування	1625	1 794	1 715
розрахунками з оплати праці	1630	6 461	6 151
одержаними авансами	1635	25	142
розрахунками з учасниками	1640	1 790	1 774
із внутрішніх розрахунків	1645	290 562	131 761
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	17 938	18 337
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	5 773	6 311
Усього за розділом III	1695	755 170	797 645
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 549 405	1 574 620

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2022
			00446003

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2021 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 106 661	3 166 323
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 784 504)	(2 657 868)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	319 157	508 455
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	23 650	3 332
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(33 130)	(33 076)
Витрати на збут	2150	(254 742)	(239 378)
Інші операційні витрати	2180	(34 147)	(15 995)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	20 788	223 338
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1 512	2 539

Інші доходи	2240	58 650	24 903
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(87 142)	(72 302)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(57 127)	(24 739)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	153 739
збиток	2295	(63 319)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	-24 192
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	129 547
збиток	2355	(63 319)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(63 319)	129 547

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 237 345	2 208 944
Витрати на оплату праці	2505	168 573	163 734
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 327	35 183
Амортизація	2515	79 243	62 277
Інші операційні витрати	2520	197 946	194 806
Разом	2550	2 721 434	2 664 944

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту	2615	0,000000	0,000000

акцію			
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер Каплій Оксана Олександрівна

			КОДИ
		Дата	01.01.2023
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	за ЄДРПОУ	00446003
Територія	Київська обл.	за КАТОТТГ	UA3204021001 00944
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників: 900			
Адреса, телефон: 07700 м.Яготин, Шевченка, 213, (04575)5-59-88			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
1	2	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
3	4		
I. Несоборотні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 901	1 528
первісна вартість	1001	11 532	11 581
накопичена амортизація	1002	(8 631)	(10 053)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	417 251	390 541
первісна вартість	1011	773 761	811 917
знос	1012	(356 510)	(421 376)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	936	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші несоборотні активи	1090	11 491	32 020

Усього за розділом I	1095	432 579	424 089
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	165 657	165 465
Виробничі запаси	1101	75 361	117 522
Незавершене виробництво	1102	6 854	6 581
Готова продукція	1103	80 394	37 927
Товари	1104	3 048	3 435
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	425 104	592 908
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 229	11 642
з бюджетом	1135	1 967	12 613
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	24	56
із внутрішніх розрахунків	1145	495 782	806 529
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9 330	2 977
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	31 692	7 818
Готівка	1166	2	4
Рахунки в банках	1167	31 690	7 814
Витрати майбутніх періодів	1170	377	452
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	3 879	4 470
Усього за розділом II	1195	1 142 041	1 604 930
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1 574 620	2 029 019

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	524 076	679 715
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0

Усього за розділом I	1495	529 401	685 040
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	41 870	27 913
Інші довгострокові зобов'язання	1515	205 704	225 982
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	247 574	253 895
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	378 396	366 248
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	22 096	21 756
товари, роботи, послуги	1615	228 624	214 804
розрахунками з бюджетом	1620	2 338	33 616
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	4 681
розрахунками зі страхування	1625	1 715	2 301
розрахунками з оплати праці	1630	6 151	7 979
одержаними авансами	1635	142	641
розрахунками з учасниками	1640	1 774	1 774
із внутрішніх розрахунків	1645	131 761	409 228
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	18 337	24 879
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	6 311	6 858
Усього за розділом III	1695	797 645	1 090 084
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 574 620	2 029 019

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2023
			00446003

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2022 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 736 091	3 106 661
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 090 847)	(2 784 504)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	645 244	319 157
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	47 017	23 650
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(37 602)	(33 130)
Витрати на збут	2150	(296 742)	(254 742)
Інші операційні витрати	2180	(65 926)	(34 147)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	291 991	20 788
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1 745	1 512

Інші доходи	2240	882	58 650
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(116 777)	(87 142)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(57 127)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	177 841	0
збиток	2295	(0)	(63 319)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	22 202	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	155 639	0
збиток	2355	(0)	(63 319)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	155 639	-63 319

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 634 094	2 237 345
Витрати на оплату праці	2505	195 918	168 573
Відрахування на соціальні заходи	2510	47 339	38 327
Амортизація	2515	75 141	79 243
Інші операційні витрати	2520	200 416	197 946
Разом	2550	3 152 908	2 721 434

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

		КОДИ
	Дата	01.01.2024
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	за ЄДРПОУ
		00446003
Територія		за КАТОТТГ
		UA3204021001 0094429
Організаційно- правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ
		250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД
		10.51
Середня кількість працівників: 921		
Адреса, телефон: ,		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):		
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2023 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
1	2	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
3	4		
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 528	1 295
первісна вартість	1001	11 581	9 526
накопичена амортизація	1002	(10 053)	(8 231)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	390 541	415 608
первісна вартість	1011	811 917	898 932
знос	1012	(421 376)	(483 324)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	32 020	30 570
Усього за розділом I	1095	424 089	447 473
II. Оборотні активи			

Запаси	1100	165 465	192 592
Виробничі запаси	1101	117 522	106 103
Незавершене виробництво	1102	6 581	9 745
Готова продукція	1103	37 927	70 083
Товари	1104	3 435	6 661
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	592 908	623 833
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	11 642	25 628
з бюджетом	1135	12 613	14
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	56	68
із внутрішніх розрахунків	1145	806 529	831 558
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 977	206
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 818	41 043
Готівка	1166	4	2
Рахунки в банках	1167	7 814	41 041
Витрати майбутніх періодів	1170	452	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	4 470	2 165
Усього за розділом II	1195	1 604 930	1 717 107
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	2 029 019	2 164 580

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	679 715	934 870
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	685 040	940 195
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	27 913	13 957

Інші довгострокові зобов'язання	1515	225 982	225 359
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	253 895	239 316
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	366 248	485 430
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	21 756	22 609
товари, роботи, послуги	1615	214 804	244 287
розрахунками з бюджетом	1620	33 616	25 101
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 681	6 811
розрахунками зі страхування	1625	2 301	2 721
розрахунками з оплати праці	1630	7 979	9 913
одержаними авансами	1635	641	579
розрахунками з учасниками	1640	1 774	1 774
із внутрішніх розрахунків	1645	409 228	154 117
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	24 879	31 639
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	6 858	6 899
Усього за розділом III	1695	1 090 084	985 069
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2 029 019	2 164 580

Керівник

Приліпко Ігор Леонідович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2024
			00446003

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2023 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	Код за ДКУД
			1801003
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 857 266	3 736 091
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 979 309)	(3 090 847)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	877 957	645 244
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	19 109	47 017
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(44 464)	(37 602)
Витрати на збут	2150	(367 149)	(296 742)
Інші операційні витрати	2180	(41 416)	(65 926)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	444 037	291 991
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1 836	1 745
Інші доходи	2240	1 390	882
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0

Фінансові витрати	2250	(138 408)	(116 777)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	308 855	177 841
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-53 695	-22 202
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	255 160	155 639
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	255 160	155 639

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 246 084	2 634 094
Витрати на оплату праці	2505	249 790	195 918
Відрахування на соціальні заходи	2510	52 222	47 339
Амортизація	2515	73 423	75 141
Інші операційні витрати	2520	288 693	200 416
Разом	2550	3 910 212	3 152 908

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Приліпко Ігор Леонідович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна